

Vabariigi aasta gümnaasiumiõpetaja on Aimi Jõesalu

5. oktoobril jagati 12. korda riiklikke hariduspreemiaid. **Aasta gümnaasiumiõpetaja tiitli pälvis Põlva Gümnaasiumi õpetaja Aimi Jõesalu (pildil).**

Aimi on õpetaja, kelle jaoks on esmatähtis, et iga noor tunneks end tema vaheldusrikastes tundides turvaliselt, toetatult ja inspireeritult. Moodsate e-keskkondade ning tehisaruvõimaluste kasutajana saavad tema õpilased lisaks saksa keele oskusele ka palju teada saksakeelsete

maade kultuurist. Aimi kontrol on pea 55 eTwinningu projekti, millest enamiku on loonud ta ise. Kõrgeima tunnustuse ehk Euroopa kvaliteedimärgi on neist pälvinud 13 projekti.

Olles ise ennastjuhtiv õppija, juurutab Aimi samu väärtusi ka oma õpilastes, jagades pidevalt kaasaegseid, teadus- ja veebipõhiseid õppimisnõuandeid. Kriitilise mõtlemise arendamiseks kasutatakse õppetöös valeuudiste analüüsimist ja digiteemadel argumenteerimist või loova mõtlemise arendamiseks e-raamatuid, fotoro-

maane ja blogipostitusi.

Aimi on aastaid viinud Põlvamaa õpilasi Euroscola raames Euroopa Parlamenti külastama. Tänu headele sõprussuhetele välisriikide õpetajatega on Aimi eestvedamisel saanud tasuta välisriike külastada ka need õpilased, kelle pere majanduslik olukord seda ei võimaldaks. Aimi on õpetaja, kelle heasüdamlik ja humoorikas iseloom jääb tema õpilastele eluks ajaks meelde. Ta on tõeline sädeinimene, kes suudab ka kõige raskematel hetkedel oma õpilasi motiveerida.

Laureaadid said traditsiooniliselt auhinnaks väikese Joosepi kuju, kes hoiab käes maakera, mis sümboliseerib kogu maailma teadmisi. Läbi teadmiste on kogu maailm meie jaoks avatud ja vaid käeulatuse kaugusel.

Põlvamaalt jõudis nomimentide hulka ka aasta põhikooli aineõpetaja kategoorias Kaire Hakk Põlva Koolist.

Põlva Teataja

Põlva vald tunnustas ja tänas õpetajaid

Pildil vasakult: Astrid Lind, Davis Kostõgov, Iuliia Liubchenko, Elerin Helde, Anne-Liis Timmermann, Svetlana Räst, Liivi Põld ja vallavanem Martti Rõigas. Foto Põlva Vallavalitsus

Esmaspäeval, 7. oktoobril toimus Põlva Kultuuri- ja Huvikeskuses tänuüritus õpetajatele, kus Põlva vallavanem Martti Rõigas ja abivallavanem Koit Nook andsid üle Põlva valla 2024. aasta hariduspreemiad ja tunnustused. Sündmusel tännati konkursi „Eestimaa õpib ja tänab” finaliste ja laureaati, tutvustati haridusasutustesse lisandunud uusi inimesi ja märgati neid, kes töötamise kõrvalt on edukalt lõpetanud kõrgkooli, omandades magistri- või bakalaureusekraadi või lausa uue eriala. Hariduspreemiate ja aasta tunnustustega kaasnes rahaline preemia. Sündmust kaunistas Kaari Kattai meeleolukas kontsert.

Põlva valla hariduspreemiate laureaatide kohta on kolleegid kirjutanud nii:

Svetlana Räst, Põlva Lõunakaare Lasteaia lasteaiaõpetaja

Õpetaja Svetlana on suurepärane laste innustaja ning toetaja, lähtudes alati põhimõttest, et endal peab ka põnev olema. Ta on meeskonna digitungi ja oskuslik orienteeruja õppematerjalides veebis. Svetlana on suurepärane eestvedaja ning organiseerija, seda on näidanud koostöötamine ühinenud lasteaias. Tema avatud meel, töötahe ja soov panustada teeb temast hinnatud töökaaslase.

Liivi Põld, Põlva Põhjakaare Lasteaia lasteaiaõpetaja

Õpetaja Liivi usub, et kõige tähtsam on märgata lapse õnnestumisi ja luua võimalusi kogeda eduelamust. Kasutab laste arengu toetamiseks õppetegevustes lastekirjandust, jututäringuid, arutelusid lastega ja filosoferimist, samuti loovmängu ning nuti- ja robotikavahendeid. Viib lastega läbi lavastusmänge, kus lapsed õpivad läbi erinevate rollide oma kaaslasti usaldama ja mõistma enda väärtust läbi selle, et nende panusega arvestatakse. Ta on mentor alustavatele kolleegidele ja praktikajuhendaja.

Astrid Lind, Põlva Kooli Tilsa maja klassiõpetaja

Õpetaja Astrid on väga aktiivne õpetaja. Ta on programmi Liikuma Kutsuv Kool aktiivne eestvedaja. Ta liigub väga palju õpilastega majast väljas, õuesõppe tunnid, matkamised, muuseumide külastused. Tänu temale on koolis väga populaarne algklasside kokandusring. Õpetaja Astridi juhendatud õpilased on jõudnud maakondlikel konkurssidel ja võistlustel parimate hulka ettelugemise võistlusel, matemaatika olümpiaadil, luulevõistlusel. Tema õpilased osalevad ka väga edukalt Nutispordi võistlustel.

Iuliia Liubchenko, Põlva Gümnaasiumi vene keele õpetaja

Õpetaja Iuliia on pühendunud professionaal, kes pidevalt arendab oma oskusi ja teadmisi, käies töövarjaks kolleegidele teistes riigigümnaasiumites ja osaledes Erasmus+ ja eTwinningu projektides. Ta on alati valmis looma kaasa kooli ühistegemistes ning on oma entusiasmi ja aktiivsusega eeskujuks nii õpilastele, kui õpetajatele.

Õpetaja Iuliia on silmapaistev eeskuju oma ainevaldkonna propageerimisel, kes suudab panna õpilased seda keelt austama ja õppima.

Anne-Liis Timmermann, Põlva Põhjakaare Lasteaia logopeed ja eripedagoog

Anne-Liis omab süvitsi teadmisi ja oskusi erivajadustega laste märkamisel, õpetamisel ja toetamisel. Ta töötab individuaalselt, aga tal jätkub aega ka rühmaeeskondasid juhendada ning pakkuja põhjalikku ja süsteemset tuge nii lapsele kui lapsevanemale. Anne-Liis lähtub lapse toetamisel tema individuaalsusest, rakendades meetodit, kus ta käsitleb ühte ja sama teemat mitmel korral õppeaasta või isegi õppeaastate jooksul kasutades selleks erinevate raskusastmetega vahendeid, sh digitaalseid vahendeid. Selline lähenemine aitab lapsel lihtsamalt omandada vajalikke oskusi ja teadmisi, suurendab iseseisvust ja toetab lapse positiivse minapildi kujunemist.

Põlva valla Aasta õpetaja 2024 on Davis Kostõgov, Põlva Kooli matemaatika ja liikumisõpetuse õpetaja

Õpetaja Davis on oma töös väga järjepidev. Ta hindab õpilase individuaalset arengut nii liikumistegevustes kui matemaatikas. Veab aktiivselt eest Nutispordi kasutamist matemaatikatundides, mis on oluliselt kergitanud matemaatika populaarsust nii õpilaste, kui ka õpetajate hulgas.

Davise eestvedamisel osales kool projektis „Sport kooli”, mis andis võimaluse 1.-3. klassi õpilastel saada lisaks tavapärastele kehalise kasvatus tundidele professionaalsete treenerite käe all õpetust jalgpallis, trampoliinhüpetes ja tõukuratta sõidus.

Põlva valla Aasta noor õpetaja 2024 on Elerin Helde, Põlva Kooli inglise keele õpetaja

Õpetaja Elerin on vaieldamatult saanud õpilaste hulgas kõige lemmikumaks võõrkeeleõpetajaks. Ta on väga sõbralik, aga oskab oma tasasel moel siiski õpilastelt nõuda ka õppimist ja distsipliini. Õpilased lähevad tema tundi hea meelega ja „sumisevad“ õpetaja ümber ka vahetundidel. Ta on loonud kogu kooli haaravaid võõrkeelseid tegevusi, näiteks Põlva linna inglise keelse Actionbound mängu loomine. Seda mängu on väga hea kasutada nii oma õpilastel Põlva tundma õppimiseks kui pakkuda ka külalisõpilastele mängimiseks. Elerini tunnid on loomingulised ning tema kiire taip ja oskused infotehnoloogias annavad silmad ette paljudele. Ta on olnud ka aktiivne osaleja kooli rahvusvahelistes projektides.

Põlva Teataja

Volikogu istungil

30.09.2024
Detailplaneeringu kehtetuks tunnistamine
Tunnistati kehtetuks Taevaskoja külas Kitse kinnistu detailplaneering. Kinnisasja omanikud on ühiselt teada andnud, et soovivad detailplaneeringu elluviimisest loobuda.

Arvamuse andmine
Nõustuti Kurgsoo II turbatootmisala keskkonnalubade liitmisega tingimusel, et keskkonnaloas märgitakse ära, millal ja kuhu rajatakse uued tuletõrje veevõtukohad.

Nõustuti Määrastu geoloogilise uuringu jaoks loa andmisega. Uuringu luba taotletakse Põlva vallas Suurmetsa ja Säkna külas riigi omandis olevatel kinnistutel, et välja selgitada turba esinemine, selle kvaliteet, levik, kogus, kasutamise võimalused ning võimalikud perspektiivsed kaevandamistingimused.

Esimesel lugemisel oli Põlva valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise ja selle kasutamise eeskirjad. Mõlemad eeskirjad tuleb ajakohastatakse seoses Põlva valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava 2024-2035 vastu võtmisega.

Kohanime määramine Põlva linnas
Seoses Põlva linnas Oru tn 17 ja 19 katastriüksuste detailplaneeringu kehtestamisega määratakse planeeringualal tekkivale kahele liikluspinnale nimed. Oru tänavast kuni Lina tn 48a katastriüksuseni kulgeva tänava nimeks saab Tihase ning umbtänav, mis algab Tihase tänavast ja kulgeb planeeringuala viimase krundini saab nimeks Tihase põik.

Ülesannete delegerimine
Volikogu delegeris Põlva Vallavalitsusele Põlva valla kui raamatupidamiskohuslase raamatupidamise sise-eeskirja kehtestamise.

Loa andmine rahaliste kohustuste võtmiseks
Põlva Vallavalitsusel lubatakse võtta eelarveaastateks 2025–2028 rahalisi kohustusi kuni 18 178 eurot Intsikurmu parkmetsa uuenduse hooldustöödeks.

Põlva Teataja

Algavad Lina tänava koolimaja ehitustööd

Hoone kohandamiseks tänapäevastele vajadustele tellis Põlva Vallavalitsus 2023. aastal projekteerimistööd ettevõtetelt Corson OÜ. Oktoobri algul sõlmis Põlva Vallavalitsus koolihoone korras- tamiseks lepingu ehitusettevõttega RIS Ehitus OÜ.

Ehitustööde käigus lammutatakse ruumiprogrammi optimeeri- mise tulemusel veel üks osa hoone ühest tiivast, ehitatakse kinni tekkinud välissein, soojustatakse varem soojustamata fassaad ning vahetatakse varem vahetamata aknad.

Rekonstrueerimistööde käigus muudetakse ka hoone ruumi- programmi ja ruumide kasutusotstarvet vastavalt nelja-klassilise algkooli vajadustele, luuakse hoonesse eraldi sissepääsuga ruumid lasteaiarihmale, lisaks luuakse lasteaiale väliala. Ümber ehitatak- se rekonstrueeritava ala ulatuses kütte-ventilatsiooni, vee-kanali- satsiooni ning elektrisüsteemid. Olemasolevat söökla ja spordisaa- li tiiba puudutavad ehitustööd minimaalselt.

Ehitustööde lõpptähtaeg on august 2025, ehitustööde üle teos- tab järelevalvet Vadestroi OÜ. Ehitustööde maksumus on ligi 2 miljonit eurot. Koolihoone rekonstrueerimist toetatakse avaliku sektori hoonete energiatõhususe ja taastuvenergia programmist 1,6 miljonit euroga.

Põlva Teataja

Detailplaneeringud

Põlva Vallavolikogu 30.09.2024 otsusega nr 1-3/22 tunnista- ti kehtetuks Taevaskoja külas Kitse kinnistu detailplaneering.

Detailplaneering oli koostatud eesmärgiga jagada maa-ala üksikelamu kruntideks, anda ehitusõigused ning seada keskkon- natingimused. Detailplaneeringu kehtetuks tunnistamist taotlesid planeeringuala kinnisasjade omanikud, soovides ühiselt detailpla- neeringu elluviimisest loobuda. Detailplaneeringu kehtetuks tun- nistamisega ei kaasne negatiivset mõju naaberkinnisasjadele, sest detailplaneeringuga antud ehitusõigus ja arhitektuurinõuded ei eri- ne üldplaneeringu tingimustest.

Põlva Vallavalitsuse 08.10.2024 korraldusega nr 2-3/329 algatati detailplaneeringu koostamine Himmaste külas Liim- puidu tee 1 ja Eoste külas Tööstuse tee 9 katastriüksustel. Planeeringuala suurus on 74706 m² ning planeeringu koostamise eesmärgiks on anda katastriüksustele ehitusõigus tootmishoonete püstitamiseks ning lahendada planeeringuala haljastus, juurde- pääs, parkimiskorraldus ning tehnovõrkudega varustatus. Planee- ringualal kehtivad 2016. a kehtestatud Liimpuidu tee 1 ja 2019. a kehtestatud Tööstuse tee 9 detailplaneeringud, uuendatava toot- mistehnoloogia ja tootmisala siseste transpordivoogude jaoks ei ole varasemad planeeringulahendused enam sobivad.

Korraldusega jäeti algatamata keskkonnamõju strateegiline hindamine, sest planeeritava tegevusega ei kaasne eeldatavalt olu- list keskkonnamõju. Detailplaneeringu algatamise korraldusega on võimalik tutvuda Põlva valla veebilehel.

Ehitus- ja planeeringuosakond

Olevatest, tulevastest ja kaduvatest majadest

Martti Rõigas
vallavanem

Viimasel ajal on palju mee- diakajastust leidnud Põlvas asu- vate hoonetega seotud teemad. Neist kõige enam riigimaja, aga ka valla administratiivhoone ning Põlva kaubamajaga seotud teemad.

Kuulus prantsuse arhitekt Le Corbusier on öelnud väga taba- valt: “Maja on elamise masin.” Hea maja ei ole lihtsalt hoone, vaid loodud ikka selleks, et toetada igapäevaelu vastavalt inimeste vajadustele. Kui üks hoone enam käesoleva ajastu tingimustele ja inimeste vaja- dustele ei vasta, siis kaotab ta oma algse eesmärgi.

Alustades riigimajast on paslik üle vaadata faktid. 2018. aastal tuli riik välja riigima- jade programmiga. Teema oli kooskõlas Riigiplaneeringuga 2030+ , mis taotles asustussüs- teemi üleriigilist tasakaalusta- mist eeskätt maakonnakeskuste kui valdavalt funktsionaalsete linnaregioonide võrgu kaudu: „Väikelinnade ja maapiirkonna asutuse püsijäämist tuleb neis tingimustes soodustada nende parema sidustamise kau- du maakonnakeskuste jt suure- mate linnadega toimepiirkonda- de sees.”

See pidulik tees lihtsas kee- les tähendab seda, et kui „kuku- vad ära” maakonnalinnad, nagu näiteks Põlva, siis kaotab üld- juhul atraktiivsuse ka laiem ala koos kohalike keskustega.

Riigimajade kontseptsioon nägi ette, et inimesed saavad riigimajast teenuseid, mida riigi- asutused pakuvad teenuslettide või riigitöötajatega otsesuhtlu- se kaudu. Eesmärk on pakkuda võimalikult laia ringi avalikke teenuseid ning anda täiendavat

infot ja abi ka nende teenuste kohta, mida konkreetsetes riigi- majas otseselt ei pakuta. Üheks oluliseks riigimajade projekti eesmärgiks oli, et riigi teenused säiliksik kõigis maakonnakes- kustes.

Põlva riigimaja (endise Põl- va Maavalitsuse maja) kohta valmis 13.01.2020 Riigi Kin- nisvara AS analüüs, mis jõudis tulemuseni, et olemasolev hoo- ne tuleks lammutada ja uue hoo- ne asukohaks tuleks valida kas Kesk tn 20 krunt või sobivuse korral uus asukoht Keskväljaku ääres.

Põlva linna puuduseks on loetud väljakujunemata kes- kust, mida asuti keskväljaku rajamisega muutma. Tuginedes ka riigimajade kontseptsioo- nis väljatoodule, sündis 2021. aastal vabariigi valitsuse otsus rajada Põlva riigimaja uue hoo- nena Põlva keskväljaku äärde, et suurem osa vajalikest teenustest oleks üksteisele lähedal ja ker- gesti kättesaadavad.

Paraku reaalseid tegevusi sellele järgnenud ei ole ja het- kel on riigimajade lahendused pausile pandud. Küll aga on tänu viimase aja meediakajas- tusele, mis puudutab asutuste lahkumist, toimunud seisukoh- tades mõningad muudatused. Riigimaja teemadega soovitakse uuesti valitsusse minna ning re- gionaal- ja põllumajandusmini- ster on välja öelnud seisukoha, et riigimajad peaksid maakonna- keskustesse igal juhul jääma.

Seega on mul natuke usku, et teema enam laual maha ei kuku ja Põlva maakonnal on jätkuvalt võimalus saada tänapäeva nõue- tele vastav riigimaja. See ei ole oluline mitte ainult riigi poolt pakutavate teenuste säilimise osas. Üheks väga oluliseks riigi- maja funktsiooniks on pakkuda ka riigiasutuste löikes kaugtöö- kohti, kus inimene saab töötada ükskõik millises riigiasutuses, aga tema töökoht on näiteks Põl- va riigimajas. Kui me ootame maakonda spetsialiste ja uusi inimesi, siis just see oleks üheks abistavaks lahenduseks.

Aga üks on muidugi selge, keegi meile siia Põlvasse mida-

gi tooma ei tule, me peame ise selle eest seisma. Hämmastama paneb mind selles osas ühe meie riigikogu liikme seisukoht, et Põlval ei ole riigimaja seetõttu, et on ehitatud näiteks wakepark ja teisi objekte.

Siin peaks tekkima igal mõt- leval inimesel küsimus, et kas Põlva vald peab ehitama Põlva maakonnale riiklike teenuste osutamiseks riigimaja, samas kui teistele maakondadele ehi- tab seda ikka riik?

Siinkohal ei saa mainimata jätta, et wakepargi külastatavus lõppenud hooajal oli ca 30 000 inimest, kes leidsid seetõttu üles ka Põlva kaubandus-, toitlustus- ja majutusasutused ning töid Põlva ettevõtjatele seeläbi raha sisse. Lisaks kõigele pakkus wa- kepark kümnekonnale kohaliku- le noorele suvel tööd.

Aga üllatavaid seisukohti on kuulda teisigi. 24. septembri Lõuna-Eesti Postimehest võib lugeda volikogu liikme, EKRE fraktsiooni esindaja üllatavat seisukohta, et Põlva vallal ei ole uut administratiivhoonet vaja, hoopis vastupidi: „*Meil on ju palju kaugtööd. Isegi sotsiaal- kindlustusamet viib oma kon- tori Põlvast minema ning laseb pensionäridel oma asju ajada interneti teel – väikese abi kor- ral oleks ka meil võimalik sama- moodi teha*“.

Olen viimasel kuul puutu- nud kokku väga paljude ini- mestega, kes tõesti on sügavas mures seoses Sotsiaalkindlus- tusameti teenuste kadumisega Põlvast. Ei ole kuidagi mõeldav, et vald oma inimestega sarnaselt käituks. Me ei saada kindlasti oma sotsiaaltöötajaid kodukon- torisse. Meie külastatavus on ühes kuus 600-700 inimese va- hel ja see on just haavatavam sihtgrupp, kellel ei ole piisavaid digioskusi ja kellest paljud on eakad ning liikumisraskustega ja neil on vaja silmast silma ning lihtsas eesti keeles asju ajada.

Õnneks on nii, et tänapäe- vastele tingimustele vastavad hooned ja uued lahendused too- vad meile positiivseid muutusi. Heaks näiteks on siinkohal Põl-

va haigla erakorralise meditsiini osakond, mis aasta varem vaev- les personali puuduses. Pärast põhjalikke ümberehitusi ja kaas- ajastamist lahenes ka suur osa personali probleemidest. Olles ise sealse personaliga vestelnud, siis tänapäevased töötingimused ja vahendid olid tööle asumisel üheks väga oluliseks valikukri- teeriumiks.

Ka Põlva haigla uue EMO ehitust ei tulnud meile keegi kandikul tooma, see oli Põlva enda poolne initsiatiiv ja võit- lus. See otsus sündis tänu Põlva valla poolt nimetatud nõukogu liikmetele ja Põlva haigla juht- konnale.

Seega, kui me tahame olla konkurentsivõimelised, siis pea- me tingimusi parandama ja uusi võimalusi looma igas valdkon- nas. Ei saa olla nii, et ootame siia uusi elanikke ja töötajaid, aga tänapäevaseid tingimusi ei paku ja kõigele uuele seisame vastu. Meil tuleb aru saada, et lahendused, mis töötasid 30-40 aastat tagasi, täna enam ei töö- ta. Need tingimused, mis sobisid 30-40 aastat tagasi, täna enam ei sobi.

Siit jõuamegi kaubamaja lammutamise teemani. Hoone lammutamine on paratamatu, sest kaubanduse maailm on hoo- pis teises suunas liikunud. Usun, et mitte ükski ettevõtja ei pane toimivat ja kasumlikku äri kinni, põhjused on ikka selles, et mingi asja aeg sellisel kujul sai lihtsalt läbi.

Siinkohal tahan ettevõtjat selle eest kiita, et keset Põlv- vat üks tondiloss lagunema ei jää. Veel enam, ettevõtja peab ka plaani, kuidas ala tulevikus arendada. See on Põlvale igati positiivne uudis, mis loob uusi ja tänapäevaseid võimalusi.

Tagantjärele saab öelda, et keskväljaku loomisega sai Põl- va linna süda päästetud, sest vastasel juhul oleks meil hetkel keset linna kaks kruusaplatsi ja ei ühtegi “elamise masinat”, mis toetaksid tänapäeva nõuetele vastavaid elutingimusi ja head avalikku ruumi.

Äripäeva Põlvamaa TOPi võitis Eesti Muna, teisele kohale tuli Resand ning kolmandale Põlva Haigla

Pildil: Põlvamaa TOPi võitnud Eesti Muna juhatusel liikmed Ats Albert (keskel) ja Rivo Kenk (paremal) ning 2. koha saavutanud projekteerimisfirma Resand juhataja Andres Neeme. Foto: Liis Treimann, Äripäev

Põlva Teataja

Vihmaveeuputused Põlvas Kesk ja Lina tänaval jäävad peagi minevikku

Veel oktoobrikuus algavad Põlva reoveekogumisala sademeveerajatiste ehitustööd Kesk tänaval bussijaama juures.

AS Põlva Vesi sai toetuse Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist Põlva linna sademeveerajatiste rekonstrueerimiseks. Projekti eesmärgiks on tagada nõuetekohane sademevee ärajuhtimine Põlva linna probleemsetel aladel. Sellest tulenevalt paraneb kohalike elanike elukvaliteet ja vähendatakse kanalisatsioonitorustikku infiltreeruva sademevee kogust, mis omakorda vähendab Põlva reoveepuhasti koormust ja võimalike ülevoolude tõenäosust.

Projekti tulemusena rajatakse:

- Kesk tn 38 kinnistule sademeveetorustiku ühendus olemasoleva sademeveetorustikuga;
- Kesk tn 40 ja 42 kinnistule sademeveetorustiku ühendus, mis suubub Põlva ringtee kinnistule rajatavasse immutussüsteemi;

- Lina tn 13 kinnistule sademeveetorustiku ühendus, mis suubub Pihlaka tänavale rajatavasse immutussüsteemi;
 - Pihlaka tn 10 kinnistule sademeveetorustiku ühendus olemasoleva sademeveetorustikuga;
 - Lina tn 21 koolimajale drenaažitorustiku ühendus, mis suubub rekonstrueeritud kraavi ja sealt omakorda Ähinoru oja.
- Projekteerimis-ehitustööde teostamiseks viidi läbi riigihange, mille tulemusena sõlmiti leping Roke Teenused OÜ-ga. Ehitustööde maksumus koos käibemaksuga on 151 089 eurot. Projekteerimis-ehitustööde periood on 06.2024-04.2025.

Allikas: AS Põlva Vesi veebileht

Enne ehitamist palun konsulteerige ehitusspetsialistiga!

Ehitustegevusega kaasnevate arusaamatuste vältimiseks palub Põlva vallavalitsus eelnevalt konsulteerida ehitusspetsialistiga.

Paljudele on teadmata, et ehitusseadustiku kohaselt on hoone püstitamiseks, hoone katusekatte muutmiseks, välisseina katte muutmiseks, laiendamiseks, hoone ümberehitamiseks (sh soojustamiseks), uue piirdeaia ehitamiseks jne nõutav ehitusprojekti ja ehitusloa/ehitusteatise esitamine.

Pole mõtet jääda lootma „heale õnnele“, et keegi ebaseaduslikult ehitatud ehitisi ei märka. Teavitamata ja ilma lubadeta ehitades tekitatakse enesele palju lisapingeid ja muresid.

Kinnistu omanik saab ise otsida teavet Kliimaministeeriumis valminud ülevaatest **Ehitusgiid**, mis pakub lihtsat

ja visuaalset infot ehitusnõuetest erinevate ehitiste ja tegevuste põhiselst. See teeb nõuete ja juhendite leidmise, nendest arusaamise ning järgimise lihtsamaks ettevõtetele, omavalitsustele ja kõigile huvitatud inimestele. Veebileht käsitleb esialgu nelja kategooriat: elamu, mitteamu, rajatis ja tehnosüsteem.

Ehitusgiid asub aadressil <https://www.ehitusgiid.ee>

Lisaküsimuste korral konsulteerige Põlva Vallavalitsuse ehitusspetsialistidega.

Ehitus- ja planeeringuosakond

Maamaksu muudatused 2025. aastal

Maamaksuseaduse muudatustega selle aasta juunikuus tõsteti maksumäärade maksimaalseid määrasid:

2025. a muu maa (äri ja toomine) maksimaalne maksumäär suureneb 1,0%-lt 2,0%-le ning 2025. a elamumaa maksimaalne maksumäär suureneb 0,5%-lt 1,0%-le. Maatulundusmaa piirmäär jääb samaks, mis on 0,5% maa maksustamishinnast.

2025. aastal jäävad Põlva vallas kehtima samad maksumäärad, mis olid 2024. aastal, milleks on järgmised protsendid maa maksustamishinnast aastas:

- elamumaale ja maatulundusmaa õuemaa kõlvikule 0,5%
- maatulundusmaale 0,5%
- muu sihtotstarbega maale (sh äri ja tootmine) 1,0%

2024. aastal oli maamaksu järsu tõusu vältimiseks maamaksuseadusega kehtestatud nn kaitsemehhanism – 10-protsendiline (või 5-eurone) piirmäär. 2025. aastal on kaitsemehhanism 50 % (või 20 eurot). Kui 50% on väiksem kui 20 eurot, tõuseb maamaks 20 eurot. Kohalik omavalitsus seda muuta ei saa.

Endiselt on maamaksust vabastatud kodualune maa, mille suurus on tiheasustusega alal 0,15 hektarit ja hajaasustuses 2 hektarit elamumaad või maatulundusmaal olev õuemaa alune pind.

Tiivi Parts
maaspetsialist

Vallavalitsuse istungitel

24.09.2024
Reservfondist vahendite eraldamine

Reservfondist eraldatakse 6 710 eurot Põlva Haldusteenistusele Tilsi jäätmejaama varjualuse ja selle esise sillutise ehituseks ning kruusaplatsi laienduseks; 1098 eurot jalgpalliklubile Looos staadionivalgustuse lampide ostmiseks;

Vara võõrandamine

Otsustati võõrandada avaliku enampakkumise korras lihtksjonil Rasina külas Põlva valla omandis olev Vana-Remmelga kinnistu (nr 2317638, katastritunnus 62201:001:2120, sihtotstarve 100% elumumaa, pindala 7818,0 m²).

Oksjon korraldatakse veebikeskkonnas varakeskus.ee

Teenuse hinna kehtestamine

Isikutele, kelle elukoht ravastikuregistri andmetel ei ole Põlva valla haldusterritooriumil, kehtestati Põlva valla jäätme-punktide teenuse hinnaks, 50 eurot aastas.

Projekteerimistingimuste määramine

Lubati ilma detailplaneeringut koostamata üksikelamu abihoone püstitamine Põlva linnas Lao tn 8 katastriüksusele (katastritunnus 62001:006:0285, sihtotstarve elumumaa 100%) projekteerimistingimuste alusel.

01.10.2024
Katastriüksuse sihtotstarbe muutmine

Määratakse Taevaskoja külas Metsavahe tee 19 katastriüksusele 61901:001:1141 sihtotstarve elamumaa.

Reaalservituudi seadmine

Seatakse reaalservituut Valgesoo külas Valgesoo küla-tee katastriüksusele tunnusega 62201:001:1201 katastriüksuste tunnustega 61902:001:0787 ja 61902:001:0786 kasuks.

08.10.2024
Detailplaneeringu algatamine

Algatatakse Himmaste külas Liimpuidu tee 1 ja Eoste külas Tööstuse tee 9 katastriüksuste detailplaneering ja jäetakse algatamata detailplaneeringuga kavandatud tegevuste keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH), kuna kavandatav tegevus ei ole olulise keskkonnamõjuga.

Riigihanke tulemuste kinnitamine

Tunnistati edukaks riigihankel “Intsikurmu parkmetsa hool-dus” ainsa pakkuja Salujärv OÜ esitatud pakumuse, kogumaksu-musega 17 900 eurot ilma käibe-maksuta.

Põlva valla arengukava ja eelarvestrateegia muutmise projekt

Igal aastal vaadatakse arengukava ning eelarvestrateegia üle. Kehtiv eelarvestrateegia peab sisaldama nelja eelseisvat eelarveaastat. Sellest tulenevalt muudetakse Põlva valla arengukava 2019–2030 5. peatükki ja nimetatakse ümber Eelarvestra-teegia aastateks 2025–2028 ning ajakohastatakse 6. peatükki Tegevuste kava.

Vallavalitsus kiitis heaks Põlva valla arengukava 2019–2030 ja eelarvestrateegia aastateks 2024–2027 muutmise projekti “Põlva valla arengukava 2019–2030 ja eelarvestrateegia aastateks 2025–2028” ning suunas selle avalikule väljapaneku. Avalik väljapanek toimus 09.10.2024–22.10.2024 Põlva valla kodulehel.

15.10.2024
Hoonestusõiguse seadmine

Määrati Tännassilma külas Magasini katastriüksusel oleva kuivati teenindamiseks vajalik maa hoonestusõiguse seadmise eesmärgil.

Katastriüksuse omandamine

Omandatakse tasuta Põlva vallale katastriüksus (62201:001:2142, sihtotstarve 100% transpordimaa, pindala 2287 m2) asukohaga Vinni-Kon-si-Pärli tee L3, Vooreküla, Põlva vald, Põlva maakond.

Reservfondist raha eraldamine

Eraldatakse reservfondist Tehnika ja Kastani tänava vahelise lõigu valgustuse rajamiseks 4123,60 eurot.

Sundvalduse seadmine

Seatakse järgmised sundvalduses:

- aktsiaselts PÕLVA VESI kasuks Põlva linnas Pihlaka tn 10 asuvale maa-alale (katastri-tunnus 62001:004:0006) sade-meveekanalisatsioonitorustiku paigaldamiseks;
- maakaabelliini paigaldamiseks Elektrilevi OÜ kasuks Põlva valla omandis olevatele katastriüksustele, asukohaga Põlva vald, Kauksi küla: Pais-järvetagune tee katastriüksus 47301:001:0529; Kiviküla tee katastriüksus 47301:001:0506; Liinamäe tee L1 katastriüksus 47301:001:0520.

Hoolekogu koosseisude kinnitamine

Kinnitati Põlva valla kooli-eelsete lasteasutuste ja huvikoo-lide hoolekogude koosseisud.

Põlva Teataja

Beebipidu

2024. aasta I poolaastal (01.01.-30.06.2024) sündinud lastele toimub
20. novembril 2024 kell 15.00
Põlva Kultuuri- ja Huvikeskuse tantsusaalis.

Kutsed saadetakse lapse registrijärgse elukoha aadressile.

Lisainfo: 504 5530, 5302 1668

Saabumas on toetuste taotlemise tähtajad

MTÜ tegevustoetuste taotlemise tähtaeg on 1. november

Mittetulundusliku tegevuse toetuse eesmärk on Põlva vala avalikes huvides tegutseva ja valla elanikele suunatud ühingu tegevuse toetamine. Täpsem info <https://www.polva.ee/et/mittetu-lundusliku-tegevuse-toetuse-taotlemine>

Taotlused toetuste saamiseks tuleb esitada taotluste haldussüs-teemi SPOKU kaudu veebilehel [https:// piksel.ee/spoku/polva](https://piksel.ee/spoku/polva)
Info: Eve Sokk, kultuurispetsialist, tel 5699 2232

Huvihariduse ja huvitegevuse tegevustoetuse taotlemine 2025. aastaks. Taotluse esitamise tähtaeg 1. detsember

Tegevustoetust saab taotleda Põlva valla haldusterritooriumil tegutsev mittetulundusühing, mis võib olla erahuvikooli pidaja

Täpsem info <https://www.polva.ee/huvihariduse-ja-huvitege-vuse-toetuse-taotlemine>
Info: noorsootööspsialist Annika Ladva, tel 517 2799.

Kultuuri-, spordi-, hariduse- ja noorsootöö 2024. aasta projek-titoetuse I vooru taotluste esitamise tähtaeg on 1. detsember

Toetust saab taotleda füüsiline või juriidiline isik ürituse kor-raldamiseks, mis on suunatud Põlva valla elanikele ja mis toimub Põlva valla haldusterritooriumil. I voorus saab toetust taotleda pro-jektidele/üritustele, mis toimuvad perioodil 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini 2024.

Info: kultuurispetsialist Eve Sokk, tel 5699 2232

Kandidaate Põlva valla tunnustustele saab esitada 15. detsembrini

15. detsembriks ootab Põlva vallavalitsus kandidaate 2024. aasta Põlva valla aukodaniku, „Aasta tegu“, „Aasta vabatahtliku“ ja kultuuripreemia tunnustustele.

Ettepanekuid saab teha igaüks ja need tuleb esitada koos põh-jendusega e-posti aadressile info@polva.ee

Ettepaneku esitamise vorm valla kodulehel <https://www.polva.ee/tunnustamine>

Kagu Ühistranspordikeskus kuulutab taas välja konkursi AASTA BUSSIJUHT

Konkursi eesmärgiks on tunnustada bussijuhte töökohustuste eeskujuliku täitmise eest. Ootame kiitusi bussijuhtide kohta, kes teenindavad Kagu ühistranspordikeskuse hallatavaid liine Võru- ja Põlvamaal.

Töökohustusi hästi täitev bussijuht on sõbralik ja abivalmis; müüb korrektselt sõitjatele ühiskaardi või tagab valideerimise, va-jaduse korral juhendab; on liikluses tähelepanelik; sõidab sujuvalt ja ohutult.

Igapäevaelus näeme tihti probleemkohti ja mattume negatiiv-suse alla, unustades väikesed asjad, millel on kande roll meelsuse kujundamisel. Bussijuhtidega puutume kokku hommikuti tööle ja kooli minnes ning sealt päevatoimetustest väsinuna tagasi tulles. Tervitused ja suhtlus bussijuhiga võib tihti mõjutada meie päeva ja meeleolu. Istudes bussi usaldame oma elu ja tervise inimese kätte, keda me ilmselt ei tunnegi. Vahel tunneme end seal nii turvaliselt, et pikendame oma ööund veel mõne minuti võrra, ometi ei lähe me bussijuhti selle eest tänama.

Kuid miks mitte? Kui sul on viimasel aastal olnud mõni meel-div kogemus bussijuhiga ja sa sooviksid teda professionaalsuse või heatahtlikkuse eest tunnustada, siis anna meile teada!

Kui soovid esile tõsta mõnda bussijuhti, siis:

- täida vorm Kagu ühistranspordikeskuse kodulehel: [kagu.ytk.ee/aasta-bussijuht/](https://www.kagu.ytk.ee/aasta-bussijuht/)
- saada kiri Kagu ühistranspordikeskusele aadressil Kesk 20, Põlva, postiidexs 63308
- saada e-kiri info@ytk.ee või helista tel 5855 8702.

Tunnustusega käib kaasas ka 500-eurone rahaline preemia. Konkurs on avatud kuni 31.10.2024

Pildil: dr Enno Tossi kätt surub Põlva haigla kirurgia osakonna juhataja dr Silver Merisalu

Põlva haigla kirurg dr Enno Toss suundus teenitud pensionile

Põlva haigla üldkirurg dr Enno Toss (75) alustas Põlva haiglas tööd 1981. aasta 1. septembril ning panustas haigla ellu 43 aastat.

Tõrvast pärit kirurg jõudis Põlva haiglasse oma abikaasa Tiitu kaudu, kes oli juba Põlvas tööl. „Mind võeti siin lahkelt vastu. Haiglahoone polnud päris valmis veel ja nii käisin Räpinas valveid tegemas,“ meenutas dr Toss.

Arstiks saamine oli dr Tossile juhuslik. „Sõitsin Ikaruse bussis Tartu poole ja mõtlesin ise ka, et mida ma teen. Kuid sisseastumiskatsed läksid edukalt ja sain õppima. Kirurgia poole just kutsuski see, et töö tulemus on kohe näha,“ tõdes dr Toss.

Kui vaadata tagasi, mis 43 aastaga Põlva haiglas muutunud on, siis tõi dr Toss välja asjaolu, et kirurgia osakonnas on jäänud voodikohti vähemaks. „Kirurgiale oli eraldatud kaks pikka koridori, kuid samas viibisid patsiendid haiglas kauem. Operatsioonidest taastuti haiglas tavaliselt nädala, kui täna sarnastel protseduuridel oleks see üks-kaks päeva. Palk ju jooksis, neil polnud kiiret tagasi tööle,“ nentis dr Toss naerdes.

Dr Tossi pensionile suundumist tulid meeles pidama lisaks haigla juhtkonnale kümmekond kolleegi kirurgia osakonnast ja osakonna juhataja dr Silver Merisalu, kelle kohta oli kirurgil ainult häid sõnu. „Dr Merisalu on olnud minu parim ülemus! Mul on hea meel, et ta tuli ja antagu talle palju energiat tegutsemiseks,“ soovis dr Toss.

Tervis küll ei lase dr Tossil oma meelisalade tennise ja suusatamisega tegeleda, kuid suure krimkade lugejana on muutunud raamatukogus käimine tema sagedaseks harrastuseks. Kolleegidel soovitab dr Toss lugeda aga Ann Grangeri ja Dan Browne raamatuid.

Dr Enno Toss on olnud Põlva haigla nõukogu liige aastatel 1996-1997 ja 2000-2016. Põlva linn omistas 2011. aastal dr Tossile Põlva linna kõrgeima autasu, linna aumärgi.

Põlva haigla tänab dr Enno Tossi haigla arengus osalemise eest ja soovib tegusat pensionipõlve!

Madis Perli

Põlva haigla kommunikatsioonijuht

Autori foto

Õpetaja Toomas Nigola asub teenima Pärnu kogudust

Pärnu Eliisabeti koguduse nõukogu valis 22. septembril uueks õpetajaks praegu Põlva kogudust teeniva Toomas Nigola.

Õpetaja Toomas Nigola on Põlva Maarja kogudust teeninud seitseteist aastat. Sellesse aega jäävad mitmed remonditööd kirikuhoone juures ja Põlva Jakobi Kooli asutamine. Toomas Nigola on Põlva vallavolikogu liige.

Põlva koguduse õpetajana lõpeb Nigola ametiaeg 31. oktoobril ning 1. novembrist asub ta ametisse Pärnu Eliisabeti koguduses.

Põlva Teataja

Põlva Maarja koguduse kaastöölisid pälvisid tunnustuse

Pühapäeval, 13. oktoobril andis peapiiskop Urmas Viilma Tallinna Piiskoplikus Toomkirikus üle tunnustused mitmetele teenekatele kiriku töötajatele, toetajatele ja vabatahtlikele abilistele.

Põlva Maarja kogudusest pälvisid EELK aukirja koguduse kantselei juht Ave Mustimets ja hingehoidja õpetaja Jaak Pärnamägi. EELK tänukirja teenete eest kirikutöös pälvisid Põlva Matusebüroo juhataja Helje Adson, koguduse toetaja Üllas Jaaska, helilooja ja muusik Tõnis Kaumann, pühapäevakooli õpetaja ja koguduse nõukogu liige Anne Ojaste, meie laste- ja noortetöö eestvedajad Salome ja Olli Olenius, koguduse kaastööline Enno Tedremägi, organist Raina Urb, hingehoidja Tuuli Võsa ning koguduse juhatuse esimees Aare Lepaste. Tänukirjad anti üle lõikustänapühäl, 13. oktoobril kodukoguduse jumalateenistusel.

Allikas: Põlva Maarja koguduse veebileht

Karilatsi Küla Seltsi 16. tegutsemisaasta

Karilatsi Küla Seltsil täitus selle aasta jaanuaris 16. tegutsemisaasta. Lustlik aastapäevapidu toimus 13. jaanuaril 2024 Karilatsi Vabaõhumuuseumi rahvamajas. Ürituse alguses tegi külaseltsi juhatus kokkuvõtte eelneva aasta tegemistest, tunnustati aktiivseid külaseltsi liikmeid ja toetajaid. Üritus jätkus meeleolukalt tantsurütmis ansambliga „Lycille“.

24. veebruaril toimus külaplatsil traditsiooniline hommikune lipuheiskamine.

17. märtsil toimus Jutu talus pirukakoolitus. Osalejad said algusest lõpuni Maie juhendamisel ise proovida pirukaid valmistada, küpsetada, maitsta ja jätkus ka kojuviimiseks. Pirukategu on ikka üks suur kunst ja määssamine taignaga!

13. aprillil Karilatsi Vabaõhumuuseumis toimunud talgutest võttis osa ka külarahvas, kes aitas talvepuud kuuri laduda ning muuseumi ümbrust korrastada.

30. aprilli õhtul toimus külaplatsil Volbriöö, kus lähemalt ja kaugelt kutsutud külaseltside nõiad oma luuad Karilatsi külaplatsil parkisid, et jälle koos üks tore õhtu veeta.

7. mail toimus meil koristuspäev Teeme Ära, kus puhastasime prahist küla läbivate teede ääred ja valmistasime suveperioodiks ette külaplatsi. Külaplatsil oli vaja tormikahjustuse tagajärgi likvideerida, puid riita seada, mänguväljakut korrastada, ka muru niita.

18. mail leidis aset Postitee Pillerkaar. Karilatsi Küla Seltsi tegus seltskond avas oma puhveti juba tavakssaanud kohas - Ojari talu koduvärvavas, kus lisaks maitssalele menüüle pakkus meelelahutust Karilatsi Küla Bänd ja rahvatantsurüpp „Vihihihi viisku“. Aitäh tegijatele!

Eesti Punane Rist pakub abikaugete kogukondade elu-

Volbriöö külaplatsil

nikele (kuhu kiirabi jõudmine võib võtta aega) tasuta esmaabi koolitust. Osalesime konkursil ja 22. mail see koolitus Põlva Talurahvamuseumi rahvamajas toimus. Kõik osalejad said tunnistuse ja kuhjaga teadmisi esmaabi andmise kohta.

11. juunil võtsime osa Kõivualutse laadast, kus müüsimme oma külaseltsi liikmete valmistatud tooteid ja suupisteid.

Seejärel alustasime ettevõtmistega oma külaplatsil traditsiooniliselt 23. juunil toimuva jaaniõhtuks. Me püüame jaaniõhtul korraldada iga kord erinevaid võistlusi mängu suurtele ja väikestele osalejatele, et iga jaaniõhtu oleks kordumatu ja meeledejääv. Muusikalist meelelahutust pakkus „Country Road“. Ilm soosis igati meie üritust. Rõõmu tegi seegi, et jaanipäevale oli kohale tulnud palju lastega peresid.

Karilatsi Küla Selts võttis osa ka sel aastal augustis toimunud Põlva valla VII kodukohvikute päevast. Karilatsi Küla Seltsi vahva seltskond avas Karilatsi külaplatsil Metsaveere Kodukohviku, kus

pakuti mõnusaids maitse- ja muusikaelamusi. Menüüs on klientide lemmikuks saanud ulukipraad, vanakooli mulgipuder, maitssvad koogid ning loomulikult ahjusoojad Maie pirukad. Lastele pakuti lasteparaadi, pehmet jäätist ning pannkooke jäätise ja maasikamoosiga. Oli igati üks tore päev.

21. augustil osalesime Ökofestivalil. Pakkusime rahvale ikka küpsetisi ja sügisande. Meie perenaiste kringleid, pirukaid ja üldse kõiki küpsetisi on ostetud hästi ja oleme kuulnud kiidusõnu. Tänu tublidele Karilatsi küla perenaistele!

Igal aastal oleme püüdnud märgata ja meeles pidada ka kõige väiksemaid külaelanikke. Karilatsi küla laste suvelõpuüritus toimus seekord 22. septembril Pokumaal.

Karilatsi Küla Selts osales KOP 2023 kevadises taotlusvoorus projektiga „Külakiik“. Projekti kogumaksumus oli 2400 eurot. Sellest 2160 eurot toetati kohaliku omaalgatuse programmist. Põlva vald toetas kiige valmimist 240 euroga. Külakiik paigaldati talgupa-

vade raames. Aitäh kõigile, kes aitasid kaasa ideest teostuseni!

Põlva Vallavalitsuse poolt paigaldati külaplatsile väike-laste kiiged ja liivakast, palimänguväljakule toodi suur koorem liiva.

Hea on tõdeda, et meie tegemisi on märgatud. Sel aastal nomineeriti konkursi „Eesti Kaunis kodu 2024“ tiitliga ka Karilatsi küla külaplats.

Aitäh teile, kes te olete aidanud meie külaplatsi kaunina hoida ja olete sellesse oma aega panustanud, see on tunnustus meile kõigile. Meie seltsil on tugev ja töökas ning usalduslik meeskond, kellega saame edukalt üritusi korraldada.

Karilatsi Küla Selts tänab Põlva Vallavalitsust ja Kanepi Vallavalitsust ning kõiki toetajaid ja sponsoreid, nende hulgas eriti Põlva Coopit, kes on olnud meie pikaajaline koostööpartner.

Koos jõuab ikka rohkem!

**Elo Siska ja Maie Asur
Kristi Kõo foto**

Saatsime Kauksi külas suve vägevalt sügisesse!

Laval on Karmid Torud. Alice Võsu foto

20. septembril toimus Kauksi külaplatsil suvelõpupidu, kus alulaadset kontsertelamust pakkusid Karmid Torud.

Kohale oli tulnud märkimisväärne hulk inimesi, kelle meelt lahutas õhtujuht Reet Külaots. Mängleva kergusega võitsid auhindu nii suured kui ka väikesed ning rõõmu ja tegevust jätkus hiliste õhtutundideni.

Energiast pakatava muusika saatel täitisid maitsemeelend erinevate hõrgutistega. Kohale oli tulnud RABBQ suussulavate rebitud liha burgeritega. Kohe nende kõrvalt sai soetada ahjusooja Tanni suitsukana. Magusalett oli täidetud Maiesmaa poolt ning janukustutust pakkus Festivalimaja ratastel baar. Laadaalalt võis leida ka käsitööd ning kõike muud head ja paremat.

Õhtu muutis eriti eriliseks kohalike külameeste poolt üles sea-

tud lõke, mis pakkus jahedal suveõöl mõnusat soojendust kuni varajaste hommikutundideni.

Ürituse planeerimine algas õige varakult ning suur osa ürituse toimimisest sai võimalikuks tänu kohaliku omaalgatuse programmi toetusele. Oma panuse andsid ka ümberkaudsed ettevõtted ning külaelanikud.

Aitäh, et aitasid kaasa külaelu elavdamisesse: Makek OÜ, TTK Grupp OÜ, Helimix Grupp OÜ, COOP Põlva, Fotograaf Alice Võsu, Tanel Tiitson, Tiit Tiitson, Siim Lõiv, Hardi Hilkja, Margo Otsing, Joosep Ojasaar, Enna Prükk, Ülle Arna ja paljud teised.

Korraldajad olid Anneli Hilkja ja Helena Tarum-Tiitson MTÜst Kauksi Küla Arendusselts.

Helena Tarum-Tiitson

Külavanemad käisid tutvumas Rootsi külaeluga

Külavanematega koos on pildil Ockelbo vallavanem Joachim Krüger (vasakult esimene) ja volikogu esimees Magnus Jonsson (paremalt esimene). Foto erakogust

Põlva valla külavanemad käisid septembrikuu lõpus tutvumas Rootsi külaeluga. Külastati Ockelbo valda, meie sõpruspiirkonda Euroopa Maa- ja metsanduspiirkondade Hartas.

Külaskäigu jooksul veendusime pea iga päev, kui sarnased me tegelikkuses oleme. Ockelbo nagu Põlvagi asub riigi pealinast natuke rohkem kui 200 km kaugusel. Praegu on suurimaks tööandjaks vallas metsatööstus, kuigi piirkond hakkas omal ajal arenema rauatööstuse toel. Vallas on kolm suuremat küla - Amot, Lingbo ja Jädraas, mis

asuvad Ockelbo linnakesest igaüks umbes 20 km kaugusel. Ockelbo vallas elab 5700 elanikku, keskasulas on elanikke üle 2000, elanikkond vananeb ja väheneb. Nagu Põlvat Tallinnaga nii ka Ockelbot ja Stockholmi ühendab raudtee. Sealne ühendus on aga tiheda graafikuga.

Külavanemad kohtusid oma visiidi käigus nii Ockelbo valla juhtide kui külavanematega. Külastasime kohalikku kooli, mis toimetab sarnaselt meie koolidega, probleemidki on samad. Õpetajaid on vähe ja õpilaste arv, kes erilist lähenemist

vajavad on kasvamas. Probleemiks on ka see, et õpilased jõuavad küll kooli, kuid õppetundide asemel asemel veedavad aega kusagil kooli territooriumil. Kool on palganud koguni lisa-personali, kes õpilasi tundidesse suunab.

Uudistasime võimsat tuuleparki, mille pani püsti metsatööstuskontsern ning mille asukoha üle Jädraasi küla elanikud kontserniga edukalt läbi rääkisid. Läbirääkimiste tulemusel on tuulikud küla sobivas kauguses ja kontsern maksab iga-aastast nn “talumistasu”, mille-

ga rahastatakse külas erinevaid projekte.

Tutvustime spordikompleksi, kus tegevusi ja teenuseid pakutakse omavalitsuse ja eraomaniku vahelises heas koostöös. Sealne uus padelihalli pani omavalitsuse jäähalli kõrvale püsti üks Eesti juurtega ettevõtja. Lisaks padeliplatsidele leiab hoonest ka virtuaalse golfiväljaku, lauatennise ja -jalgpallilauad ning kohvikuala, kus saab sõpradega tassi kohvi juures aega veeta või lauamänge mängida. Kaht hoonet ühendab duširuumide ja tualettide osa, mida saab mõlemalt poolt kasutada. Kompleksi kuuluvad veel padeli väliväljakud ja täismõõtmega staadion ning omavalitsuse poolt püstitatud laagrimaja, kus saab spordilaagreid majutada.

Muljet avaldas veel see, et Ockelbo elanikud on väga ettevõtlikud. Mille muuga seletada seda, et vallas on 5700 elaniku kohta üle 1100 ettevõtte, neist suurem osa küll ühemehe firmad, kes ise endale tööd annavad.

Kokkuvõtteks tõdesime, et maaelu väljakutsed on Läänemere ümbruses sarnased ning arengu võti on koostöö igal tasandil.

Reisi tegi kaasa **Anneli Eesmaa** avalike suhete spetsialist

Endine rauasulatuskoda

Ockelbo spordikompleks. Fotod Ahti Bleive

Kaitseliidu noored seiklesid välismaal

4. oktoobri õhtupoolikul võtsid kümme Põlva noorkotkast ja kodutütart suuna Läti poole, et osaleda Läti riigikaitse noorteorganisatsiooni Jaunsardze korraldataval rogainil „Vējiņa kauss 2024”.

5. oktoobri hommikul startis rajale 19 meeskonda, esmalt vanem vanusegrupp ja seejärel noorem. Rajal oli 56 kontrollpunkti, millest 8 olid tegevuspunktid.

Tegevuspunktid võis kohata järgmisi ülesandeid: kannatanu transport takistusrajal, tule tegemine, granaadivise, ohtliku ala ületamine, õhupüüsi laskmine ja muud põnevad.

Meie noorte jaoks kõige raskemaks osutus sõlmede kontrollpunkt, sest küsiti hoopis teisi sõlmi võrreldes sellega, mida meie Eestis õpime ja kasutame.

Ilm oli hea ning noorte tuju veelgi parem vaatamata külalalki rasketele ja reljeefirohkele maastikule.

Kerli ja Eliise: „Võistlus oli huvitav ja teistsugune, aga sarnanes veidi Eestis toimuvate matkamängudega. Õhkkond rajal ja võistluskeskuses oli sõbralik ning ka inglise keelt rääkisid nii lätlased kui ka leedukad väga hästi.

Oli põnev ja teistsugune kogemus võistelda väljaspool Eestit. Sügisvärvides künkad Õrgli külas löid lummavaid vaateid ning seltskond oli väga vahva ja nalja sai palju.”

Karel ja Hugo: „Väga huvitav kogemus oli olla väliskülaline. Võistlus oli teistsuguse ülesehitusega ning erinev meie omadest.”

Mõlema võistkonna sooritusel olid üdini head - nooremate võistkonnale auhinnaline II koht ning vanemad jäid napilt-napilt esikolmikust välja.

Vanemasse võistkonda kuulusid Põlva valla noored Karel Kets, Emmaliisa Kähr, Eliise Roosen ja Marvin Poltan Rāpinast.

Nooremasse võistkonda kuulusid Põlva valla noored Steven-Märt Helerand, Kerli Niinemägi, Elisabet Podekrat ja Hugo Märtman Kanepist Võistkondade esindajad olid

Harri Sikka ja Karoliina Kets.

Karoliina Kets KT Laheda rühma rühmavanema abi
Foto: Jaunsardze

Anne Pugast – 80 roosi

Anne Pugast alustas tööd Põlva valla haridusasutustes 1985. aastal.

Ajavahemikul 1985-2024 on ta töötanud Põlva lasteia Mesimumm, Põlva kolhoosidevahelise lasteia Mudila, Mammaste Lasteaed-Algkooli ja viimati Tilsi lasteiaia juhatajana.

Kolleegid “Mesimummi” ajast meenutavad: Sinuga tuli meie majja soojust ja sarmi. Suurepärase juhatajana suutsid lühikese aja jooksul meie “mesitaru” kauniks muuta. Sinu juhtimisel võeti hoovis maha üleliigsed männipuud ja külm metsaalune muutus kodusemaks. Puudest meisterdati lastele mänguasju: mängumaja, tasakaalurajad, kiiged, liivakastid. Imetlesime Sinu kunstiannet, lilleseadeid ja käsitööd. Koostöös lastevanematega löid sarama ka rühmaruumid. Sa oskasid meid motiveerida ja kiita. Kõik headus kandus läbi Sinu meie lasteni. Meie koostöö jäi lühemaks kui lootisime, sest olude sunnil tuli Sul minna juhatajaks Mudila lasteaeda.

Mudila lasteaeda, millest sai 1992. aastal Mammaste Lasteaed-Algkooli lasteiaiosa, asus Anne tööle 1988. aastal. Olid nõukogude aja lõpuaastad, kuid õpetajatel on sellest ajast palju häid mälestusi. Meelike: Hea Alguse programmi toomine lasteaeda mõjus 90ndatel värske tuulehoona. Saime mänguasjad, millest teised lasteiaiad ei osanud unistadagi. Olen ääretult tänulik Annele julguse eest alustada esimesena meie vabariigis tööd uue õppekavaga.

Kaire: Anne hoidis end kursis hariduse muutustega, inspireeris oma töötajaid haridust nägema laiemalt: andis mõiste sõnale “lapsekeskne” ja “õpilasest lähtuv”. Koos avastasime Johannes Käisi pedagoogika põhimõtteid ning saime tõdetud, et uus võib olla ka unustatud vana.

Marju: Kuldsed kätega juht usaldas õpetajaid ja uskus neisse. Annet meenutan kui eesvedajat igas ettevõtmises.

Ülle: Juhina oli Anne rahulik ja kaasamõtlev, julgesime välja tulla oma mõtete ja ideedega. Andes neile “roheline tule” oli ka Anne protsessis osaline. Koolis oli aktiivne hoolekogu, kellega algatati uusi traditsioone, katsetasime ära ka kooliaia idee. Olime tuntud üle Eesti, meil käis palju praktikante, kellega jagasime oma kooli kogemusi.

Anar: Anne nimi juba ütleb, et “annet” on talle antud kuhjaga. Tänu heale juhile sain minna Usuteaduste Instituuti religioonipedagoogikast õppima. Minu tänu Annele koosveedetud aastate eest.

Reet: Anne ei olnud kade, lasi oma alluvatel areneda igas suunas. Nii omandasin minagi oskused, mida saan edasi anda oma tänastele koolilastele. Tuleb veel meelde Koolitantsu finaali Tallinnas, kus Anne oli kaasas ja magas koos lastega koolimaja põrandal.

Urve: Meenutan seda aega alati suure tänutundega: oli põnev, mitmekesine ja uuendusi pakkuv, õpetas meeskonnatööd ja üksiteisega arvestamist. Nii tööle minnes, kui koju tulles olin õnnelik.

Õpilane Rane: Mäletan kooli juhataja roheka kividega ehte komplekti, mis tõi esile tema kunstilise maitse. Anne oli minu esimene kunstiõpetaja. Tema kunstiline oskus jättis jälje minu südamesse. Olen tänulik iga õpetuse eest, mida õpetaja Anne mulle eluteele kaasa andis.

Tilsi lasteaed rõõmustas, kui neile saabus uus juht, juba varem tuntud Anne. Kõik algas maja dokumentide korramise ja personali koolitusega. Hea Alguse programm jõudis nüüd Tilsi lasteaeda. Tänu Annele sai lasteaed imelise õueala, kus tema istutatud kased ja kuused on juba suureks kasvanud. Siin tehti koostööd lastevanematega, mille tagajärjel sündis ühtehoidev kogukond. Juhataja oli nõudlik, saime head tööharjumused ja väärtushoiakud. Anne märkas ja tunnustas oma kolleege. Töötajate haigestumise korral oli ise asendamas, isegi peakoka tööga tuli edukalt toime.

Lisaks eelpool mainitule on Anne LC Põlva Gloria üks asutajaliikmeid. Juba 26 aastat on oma panuse andnud heategevusse, mida jätkab tänaseni. Klubi presidendi ametit on Anne pidanud kahel korral ja suure pühendumisega. Ta on kohusetundlik, kogemustega tiimikaaslane ega armasta kokkulepitut ühisüritustele hilineda. Käsitööd on talle omased, mida õpetab meeleldi klubikaaslastele. Annel on mitmeid tänukirju Lions piirkonna kuberneridelt.

Palju õnne ja tugevat tervist!

Suure austusega Sinu endised kolleegid ja lionsklubi kaaslased.

Reet Külaots

Hoogne õppeaasta algus

Õppeaasta Põlva Koolis on alanud hoogsalt ja täis entusiasmi. Mitmed tegevused ja algatused on toonud värsket energiat koolipere igapäevaelu.

Põlva staadionil toimunud Mesikäpa heategevuslikul jooksule kogunesid meeskonnad kõikidest majadest. Kuigi sellel jooksul oli esmatähtis osavõtt, siis kohapeal kiirelt formeeritud õpetajate meeskond tekitas õpilastes paraja hasardi sest õpetajaid edestada soovis iga õpilane.

Alanud on uus ja põnev huviringi hooaeg, startis tervenisti 51 huviringi! Õpilastel on hulgaliselt võimalusi leida enda kirg või huvi, alates spordist ja kunstist kuni teaduse ja tehnoloogiani.

Eraldi väljatoomist väärib õpilaste hulgas järjest suuremat populaarust koguv tugitõppasliikumine TORE, mis loob ja toetab sotsiaalset koolikeskkonda kujundamist, julgustab õpilasi koostööle ja teineteist toetama ning aitab kaasa noorte sotsiaalsete oskuste ja enesekindluse arengule.

Reformijärgse Põlva Kooli hoolekogu on peagi saavutamas oma töövoimet. Ära on valitud kümneliikmeline lastevanemate ja kolmeliikmeline õppenõukogu esindus ning avakoosolek võiks toimuda tuleva kuu alguses. Õnnitlused valitutele, peagi on käes aeg üheskoos edasi liikuda, toetada üksteist ning teha tihedat koostööd kooli ja laste tuleviku nimel.

Janek Riives
Põlva Kooli direktor

Uued õpetajad Põlva Kooli Vastse-Kuuste majas

Uued õpetajad Põlva Kooli Vastse-Kuuste majas. Foto erakogust

Uuest õppeaastast on Põlva Kooli Vastse-Kuuste majas mitu uut õpetajat:

Kairit Lepistu on juhtivõpetaja, kes kasutab juhina mentorlust ja eestvedamist. Liikumistundides keskendub ta koostööle ja enesuse arendamisele läbi füüsilise aktiivsuse. Kairit armastab õppeainete lõimimist, et pakkuda õpilastele terviklikku ja praktilist õpikogemust.

Marion Mägi on eesti keele ja kirjanduse õpetaja. Marion on lõpetanud Tartu Ülikooli eesti filoloogias eriala ning õpib hetkel magistrantuuris eesti keele ja kirjanduse õpetajaks. Ta armastab loovat, laimamat ja ladusat keelt ning peab oluliseks eesti keele arendamist ja au sees hoidmist. Marion hindab kõrgelt kirjasõna ning innustab õpilasi nii lugema kui ka kirjutama.

Muusikaõpetaja **Gerly Kättmann** on tegevmuusik, klaverimängija ja koorijuht, kuigi hariduse poolest on õppinud hoopis sotsiaaltöötajaks. Pärit Pärnust, tegutsenud Tallinnas ja nüüd elu põnevate käikude tulemusel leidis end hoopis Põlvamaalt. Talle meeldib väga tantsida, looduses liikuda, lastega tegutseda ja reisi. Elus peab olema parajalt põnevust, seiklusi ja mängulust!

Anname uutele õpetajatele aega kohaneda ja oleme rõõmsad, et uus õppeaasta on toonud meie majja nii särasilmseid kolleegeid!

Kairit Lepistu
Põlva Kooli Tilsi maja juhtivõpetaja

Rakett Juunior alustab!

Sel sügisel asuvad üle Eesti põhikoolide Rakett Juunior tiimid omavahel võistlustulle ning juba uue aasta alguses saavad kõik televaatajad Kanal 2 vahendusel neljaosalises saatesarjas vaadata, kuidas õpilaste teekond kõige nutikama põhikooli tiitlini kulgeb. 3. oktoobril toimus Rakett Juuniori Põlva Kooli koolisisene võistlus. Osales 32 nutikat raketlast Ahja, Tilsi, Mammaste ja Kesk 25 majadest, et selgitada välja Põlva Kooli esindavad õpilased 4., 5. ja 6. klassist.

Esimeseks ülesandeks oli vaja meisterdada grilltikkuudest vähemalt 1,5 m kõrgune torn, mille tippu kinnitati vahtplastist kuul. Torn pidi seisma vähemalt mõõtmise aja iseseisvalt (pildil). Teiseks pidid võistlejad valama laualolevad vedelikud virna nii, et kihid oleks eristatavad. Duellis tuli liikuda Euroopa kaardil jutus olevatesse asukohtadesse ning ühendada need

sirgete joontega. Võitjaks osutus see võistkond, kes esitas kiiremini kohtunikele kolmnurkade arvu, mis saadi ühendatud joonte lõikumisel.

Kohtunike abil valiti välja kuus õpilast, kes pidid maakondlikku vooru pääsemiseks esitama video kodutööga - panema muna pudelisse. Ülesandele tuli läheneda loominguliselt, näidates nutikust, koostööoskust ja meeskonnavaimu. Viimane ülesanne filmiti üles ja see edastati AHHA Teaduskeskusesse. Soovime edu oma kooli võistkonnale!

Täname koolisisese võistluse kohtunikke Inga Tiivoja, Piret Valdmaad, Aira Ojalat ning tautajõudu Hanna-Grete Rüütli, Diana Pehki, Karl Tammist ja Põlva Kooli kööki.

Ruth Raudsepp ja Kristi Kurg
Rakett Juuniori
Põlva Kooli koolivooru korraldajad

Rakett alustab! Foto A. Sarapuu

Rakett meeskonnad. Foto K. Kurg

Õpiränne Belgiasse

Suviselt mõnus õpiränne viis meid sel korral Belgiasse. Tegemist oli koolitusega, kus praktika ja teooria olid tore-dasti seotud. Koolituse pealkiri kirjeldab hästi seda, mida nägime-kuulsime: „PEDAGOGICS & CULTURE: Exploring Belgium and its education system. Integrative and interactive approaches to teaching“.

Lisaks huvitavatele loengutele ja vestlustele koolisüsteemist, tegelesime aktiivselt äppide õppimisega ja katsetamisega. Iseäranis selgeks sai Actionbound, mida kasutasime erinevates linnades liikumiseks ja ülesannete täitmiseks. Lisaks tutvusime veel EdPuzzle, Scratch ja Bookwidgits keskkondadega. Eriti põnevaks tegi koolituse see, et kõigil päevaldel toimus koolitus erinevates kohtades. Lausa erinevates linnades, kuhu meie peatuspaigast Gentist, oli poole- või tunniajane rongisõit. Kokku oli meie grupis 21 õpetajat erinevatest Euroopa riikidest. See andis võimaluse vahetult suhelda ja arutada kooli- ning sotsiaalelu erinevaid aspekte.

Flandria piirkond, kus me käisime, on Belgia põhjapoolne osa. Enamus (80%) koolidest kuuluvad katoliku koolisüsteemi, millel on suur iseseisvus, aga samas järgitakse täpselt riiklikku õppekava. Katoliku koolid on olemuselt erakoolid, aga Belgias peetakse oluliseks ühtluskooli mudelit ning seetõttu ühtegi pingerida koolidest ei tehta ja erakoolid saavad riigilt täpselt samasuure finantsilise toetuse nagu riigikoolidki. Koolid ongi tavaliselt hea tasemega. Suurt tähelepanu saab

võõrkeeleõpe. Lisaks tavapärasele – hollandi, prantsuse, saksa ja inglise keelele, õpitakse ka klassikalisi keeli (ladina, heebrea). Kusjuures klassikalisi keeli õpitakse tavaliselt enne teise võõrkeele omandamist.

Flandrias tutvusime koolituse käigus põhjalikult ühe katoliku kooli ja ühe meie Rajaleidja sarnase organisatsiooni toimimisega.

Külalastud kool on väärika ajalooga põhikool College Paters Jozefien alates 1840. aastast. Koolis õpib 600 õpilast vanuses 6-16 ja neist 200 elavad esmaspäevast reedeni kooli internaadis. Paljud õpilaskodus elavad õpilased käivad Brüsselist. Nende vanemad on tihti tööga väga hõivatud ja lastele parimat haridust soovides pannaksegi laps maapiirkonnas asuvasse kooli, kus on tagatud nii turvalisus kui ka hea haridus. 1950. aastatel õpetasid selles koolis ainult mungad. Tänapäeval on mungad vahetunud oma eriala spetsialistide vastu ja töö toimub tavapäraselt, nagu koolis ikka. Kooli hooneid on nii uumeid kui ka aegade algusest säilinud ajaloolisi. Koolis on nii ujula kui ka head võimalused sportimiseks. Klassiruumid on pigem tagasihoidlikud ja kaasaegse tehnika olemasoluga ei priisasta. Koolipäev algab kell 8.30 ja lõpeb 16.35. Päeva keskel on pikk vahetund, mis kestab 2 tundi.

Suur erinevus võrreldes Eestiga on teadmiste või tasemete kontroll – neil pole eksameid. Kui Eestis kontrollitakse õpilaste teadmisi tasemetööde ja eksamitega, siis Belgias pea-

vad hoopis õpetajad tõestama, et nad on kõik vajaliku õpilastele edasi andnud. Koolides käivad inspektorid, kellele õpetajad peavad esitama erinevaid tõendusmaterjale oma töö kohta. Siia hulka kuuluvad näiteks fotod tundidest, väljavõtted kontrollitöödest, õpetaja loodud õppematerjalidest ja muu taoline, millega õpetaja tõendab õppekavakohast õpetust.

Koolide lõpueksameid Belgias pole ja õpilased võivad sisuliselt vastavalt oma soovile edasi õppida. Kuigi koolides on karjäärinõustamise süsteem, on väljalangevus ülikoolidest ikkagi suur.

Eespool mainitud Rajaleidja-sarnane organisatsioon (CLB centre) tegeleb erinevate probleemidega, mis takistavad edukat edasijõudmist koolis. Koolides, meie mõistes, sotsiaalpedagooge pole. Nende asemel on tugisikud, kes pigem püüavad olla toeks ja õpilasi-õpetajaid ära kuulata

ning kui näevad selleks vajadust – suunavad edasi keskuse spetsialistide juurde. Keskuse spetsialistid töötavadki põhiliselt oma piirkonna koolides ja tegelevad õpilastega seal. Kui vaja, tulevad õpilased-lastevanemad ka keskusse ja siis nõustatakse neid väljaspool otsest koolikeskkonda. CLB keskuses kohtusime psühholoogiga, kes ütles, et keskus on tegelikult suur, aga inimesi kohapeal väga ei näe, sest tööpõld on tegelikult koolides. Ka keskuses olid olemas õpperuumid, kus on tervel grupil õpilastel võimalik õppida eluks vajalikke oskusi hügieenitoimingutest toiduvalmistamiseni.

Koolituselt leidsime toreid sõpru ja partnereid, kellega tulevikuski koostööd teha.

Iive Kõima,
Põlva Kooli infojuht
Kaire Hakk,
Põlva Kooli inglise keele õpetaja

Õpirändel osalejad Belgias. Foto erakogust

Põlva Kooli Mooste mõisamaja astus suure sammu – 80-minutilised tunnid toetavad laste arengut

Sel õppeaastal on Põlva Kooli Mooste mõisamajas suurem jagu tunde 80 minutit pikad. Uus ajakava on suur muutus ja tundus ehk algul hirmutavgi, kuid tegelikkuses pakub see õpilastele rohkem süvenemise aega, vaheldust ja toetavat tegevust igapäevases koolielus. Lisaks sisaldab iga koolipäev 60-minutilist tarvilikku tundi, mille ajal lapsed saavad süüa, viibida värskes õhus, osaleda huviringides või lihtsalt rahulikult raamatut lugeda. Tarviliku tunni idee saime Põlva Gümnaasiumist, kus sarnane süsteem juba edukalt töötab.

Kogu selle muutuse südameks on olnud Mooste mõisamaja õpetajad. Enne muudatuse elluviimist osales õpetajaskond mitmetes aruteludes, loeti hulgaliselt teaduskirjandust ning külastati kooli, kus sarnast praktikat rakendatakse. Esimesed pika tunni katsetused õpilastega tehti juba möödunud kevadel ning kuna tagasiside oli positiivne nii õpilaste kui õpetajate poolt, siis tunduski muudatuse sisseviimiseks olevat õige hetk. Meie teekond pikkadele tundidele üleminekuks kestis ligikaudu kaks aastat ja praeguseks võime kindlalt väita, et kõik see, mida tegime, oli väärt panustamist. Oma kaheaastase ettevalmistusaja jooksul saime teada, et 80-minutilised tunnid loovad võimaluse sügavamaks keskendumiseks ja pikemaks aruteluks, see aga omakorda aitab õpilastel paremini mõista õppeaine sisu. Pikem tund annab võimaluse õppida ja õpetada palju mitmekesisemalt, kasutame palju praktilisi ja rühmatöid, arutelusid ja muud põnevat.

Pikk koolitund loob hea võimaluse rikastada tundi eluliste ja praktiliste ülesannetega .

6. klassi matemaatikatunnis tuli lahendada murdu- de ülesanne. Kuidas jagada kolm õuna võrdselt kaheksa lapse vahel ehk mitu tükki iga laps saab?

Selleks, et paremini mõista, kuidas ülesannet lahenda- da, tuli appi võtta õunad, õunalõikur ning vabataht- likud, kes õunad kaheksaks võrdseks osaks lõikasid ja kaheksa lapse vahel võrdselt ära jagasid.

Õunad tükkideks jagatud, lahendati ülesanne tahv- lil ja arutleti, kuidas seda kõike murdude abil seletada. Õpilased veendusid, et murrud on lähedad ning väike vahepala õunte näol oli ekstra boonuseks.

Pildil: 6. klassi matemaatika tunnis käib hoolas mur- dude õppimine. Foto Sandra Kripson

Noorte õigused ja kohustused

Põlva valla Noorsootöö Keskuse septembrikuu teema oli “Minu õigused ja kohustused” ning teemakuu raames toimusid Põlva valla erinevates noortekeskustes noorte õiguste ja kohustus- te teemalised töötod. Töötube viisid läbi Põlva valla Noorsootöö Keskuse mobiilne noorsootöötaja Merlin Kirbits ja Põlva Noorte- keskuse vabatahtlik Mirelle Kirbits.

Igal lapsel on õigus oma hobile!

Olen õppinud omal ajal huvijuhiks. Täna töotan õpetajana Rosmal. Oleme koolis loobunud huvitegevuse ringide korraldami- sest, sest õpilased nendesse ei jõua. Üks meeldiv põhjus on, et Põlva linn on lähedal ning seal on palju erinevaid võimalusi huvikoolides õppida. Meil on muusikakool, kunstikool, spordikool ja palju muud (vaata polvavald.ee/huvitegevus). Põlvas saab hoogsalt tantsida ja ujuda - on mitmed MTÜ-d, mis pakuvad meil ka huvitegevust. Kõik need võimalused aga maksavad ja vanemate rahakott, eriti kui peres on mitu last, peab korralliku panuse andma, et laps saaks tegeleda talle meeldiva hobiga.

Kuid Põlvas on veel üks võimalus, kus saab iga päev midagi vah- vat teha ja toimuvad TASUTA huviringid ning tegevused teie lastele - Põlva Noortekeskus ehk noortekas (www.noorsootookeskus.ee).

Mis on huvitegevus ja mis on huviharidus?

Huviharidust annavad koolitusloaga ja õppekava alusel tegutse- vad huvikoolid, kus toimuvad tunnid. Huvikool väljastab ka tunnis- tuse ning õpetajad peavad olema vastava kvalifikatsiooniga.

Huvitegevus on ringitegevus, kus laps osaleb ja tegutseb vaba- malt, ei saa tunnistust ning juhendaja tegutseb lapsele/grupile läh- tuvalt loominguiliselt ning peaks olema oma ala ekspert. Iga laps ei pea käima huvikoolis ja kandma märgatavalt raskemat õppekoor- must. Rõhutan, et huviharidus on küll vabatahtlik, kuid siiski võetud

Teaduslikud uuringud näitavad, et pikemad õppesessioonid ai- tavad arendada süstemaatilisemat mõtlemist ja toetavad paremat mälu kasutamist. Õpilastel on süvenemiseks ja ülesande kallal töötamiseks vaja pikemaajavaheemikke, sest sügavat mõtlemist vajavad ülesanded ei mahu tihti lühikestesse tundidesse. Lisaks vähendab pikem tund vaimset killustatust, kuna õpilased ei pea pidevalt ülesannete vahel vahet tegema.

Peame Mooste mõisamajas lisaks õppimisele väga oluliseks ka vaimset ja füüsilist heaolu. Meie igapäevane tund aega kestev tarvilik tund annab õpilastele pausi intensiivsest õppetööst, või- maldades neil lõõgastuda ja valmistuda järgmisteks tundideks. Uuringud toetavad ka seda, et vaheldus ja füüsiline aktiivsus päeva jooksul suurendavad õpilaste keskendumisvõimet ja üldist akadee- milist edukust.

Võime praegu küll julgelt väita, et Mooste mõisamaja ülemi- nek 80-minutilistele tundidele oli üks väärt idee, mis aitab paran- dada nii õpilaste õpioskusi kui ka heaolu. Tänu pikkadele tundidele ja tarvilikule tunnile on õpilastel rohkem aega nii süvenemiseks kui ka lõõgastumiseks ning saame pakkuda oma õpilastele pare- mat haridust ja tervislikumat koolikeskkonda.

Sandra Kripson
Põlva Kooli Mooste mõisamaja juhtivõpetaja

Esmalt said noored töötoas valida, millisest füüsilisest ruumist lähtuvalt (noortekeskus, kodu, kool või ühiskond) nad soovivad oma õigusi ja kohustusi analüüsida. Seejärel tuli noortel neljast seadusest (põhiseadusest, perekonnaseadusest, põhikooli- ja güm- naasiumiseadusest ning lastekaitseadusest) tulenevad õigused ja kohustused töölehelts välja lõigata ja plakatile kleepida. Viimaks said noored valminud plakateid üksteisele tutvustada ning oma valikuid vajadusel ka põhjendada. Ühtlasi tuli igapähele rohelise ja punase täheklepsu kaasabil plakatile märkida, milline seadusest tulenev õigus ja milline kohustus on tema jaoks kõige olulisemad.

Kokkuvõtvalt oli tegemist ühe väga vajaliku ja olulise tee- makäsitlusega. Rõõm on tõdeda, et uutele teadmiste lisaks said kõik noortekeskused kingituseks prinditud ja lamineeritud plaka- tid, kus on noorte jaoks olulised seadused koos paragrahvidega välja toodud. Tänu sellele saab igaüks end noortele kehtivate õi- guste ja kohustustega kurssi viia.

Merlin Kirbits
Põlva valla Noorsootöö Keskuse
mobiilne noorsootöötaja noorteinfo suunal
Foto: Jane Lentsius

sisuline kohustus. Samuti on huvitegevuses käimine vastutus, kuid tegemist on siiski kergema ning rohkem lõõgastusele, meelelahutu- sele ja läbi mängulise tegevuse oskuste õpetamisele suunatud õppe- tegevusega.

Olles nüüd teist hooaega noortekeskuse ringijuht, imestan ikka, et meie linnas on vähesed leidnud tee noorteka ruumidesse. Tingi- mused ja võimalused, mida noortekeskus pakub, on mitmekesised. Lisaks saab laps/noor palju iseseisvust, võimaluse ka ise korraldada ning alati toetatakse ka noore vajadust lihtsalt olla, suhelda. Antud mõtted olen kirjutanud teile - head lapsevanemad, sest vahel vajavad meie lapsed suunamist ning abi. Ergutage ning juhatage neid noor- tekeskusesse!

Ringijuhina ootan teie lapsi täiesti tasuta teatrimängude ringi (kolmapäeviti, 2.-5.klass kell 15.30 ja 6.-12.klass kell 16.30). Te- gemist on draamaõpetuse ringiga, kus mängitakse palju mängu ning arendatakse suhtlemisoskust. Kasulik kõigile ja aitab olla hea koha- neja, arendab improvisatsiooni ning empaatiavõimet. Meie nutiajas- tul hädavajalikud oskused.

Vaata lisainfot kodulehtedelt ja aita oma last leida endale hobi.

Marju Marga
noorteka draamaõpetaja

Põlva Kunstikooli graafikanäitus Tartu Lastekunstikoolis

Tartu Lastekunstikooli kahel korrusel väljas oleval näitusel on eksponeeritud valik Põlva Kunstikooli 12 kuni 15-aastaste õpilaste graafikat, mis on valminud õpetaja Voldemar Ansi juhendamisel. Esindatud on nii klassikalist oforti ja akvatintat kui ka eksperimen- taalsemaid töid kuivnõelast mahlapakil segatehnikateni.

Näitusel on valik kaunilt vormistatud ja raamitud õpilaste graa- fikat aastatest 2021-2024, osaliselt joonistamise/graaфика tundides eri kursustel valminud töid, aga ka IV kursuse lõputöid.

Graafikanäitus annab vaatajale võimaluse saada aimu, millest mõtleb teismeline praeguses kiiresti muutuvaa maailmas. Mis teda kõnetab, mille üle ta muigab ja kuidas ta suhestub ümbritsevaaga.

Näitust saab vaadata Tartu Lastekunstikoolis 1. okt –1. nov 2024, esmaspäevast reedeni kooli lahtioleku aegadel.

Põlva Kunstikool

Vanavanemad koolis!

Põlva Kooli Tilsi maja vanavanemad on juba harjunud, et ühel päeval septembris seavad nad oma sammud koolimaja poole, et koos lastelastega üks mõnus õhtupoolik veeta. Sel õppeaastal toi- mus traditsiooniline vanavanemate päev 24. septembril. Enamasti keskendutakse vanavanemate päeval ühele teemale. Sel aastal olid teemaks kõõgilviljad.

Nautida sai nii laule, tantse kui näidendeid – kõik olid loo- mulikult seotud kõõgilviljadega. Laulis tige tikker, tõmmati välja hiigelsuurt naerist, üritati hernest kasvatada. Ka igasugused muud kõõgilviljad leidsid koha ja loo nii lauludes kui etendustes. Peo lõpu poole keerutasid ka vanavanemad koos lastelastega tantsu. Pärast etteasteid ootas vanavanemaid üllatus - nimelt olid õpilased oma vanavanematele kingituseks päris ise hoidised teinud.

Vanavanemate päev on väga oodatud traditsiooniline üritus meie majas, mis saab alati väga sooja tagasiside vanavanemate poolt. Näiteks vanaema Kaja Uibo kirjutas õhtust niimoodi:

“Ühel päeval sain kutse oma lapselapselt vanavanemate päeva- le, mis tegi südame soojaks ja tõi silmadesse pisarad. Minu jaoks oli see sündmus väga tähtis, kuna minu esimene lapselaps Henri läks Põlva Kooli Tilsi majja. Oli tore näha, kuidas lapsed olid ette valmistanud väga ilusa eeskava, mis läks väga hinge. Kontserdi lõpus kinkisid lapselapsed vanavanematele purgi, milles olid ha- pendatud sügisannid. Seejärel suunduti peolaua juurde, kus leidis nii soolast kui ka magusat, mida kõik vanavanemad külakostiks kaasa olid võtnud. Kuna üritus toimus sügisel, siis oli lastel tehtud peosaali erinevaid sügiskompositsioone. Need olid huvitavad ja omapärased. Selle nimel olid vaeva näinud lapsed koos vanema- tega. Minu jaoks oli see sündmus väga südamelähedane ja puges sügavalt hinge. Osalen kindlasti ka edaspidi koolis toimuvatel üri- tustel. Aitäh kogu Tilsi maja koolilperle!”

Liina Vagula
Põlva Kooli Tilsi maja juhtivõpetaja

Vanavanemate päeval naerist välja tõmbamas. Foto erakogust

Jakobi kooli õpetajad tähistasid õpetajate päeva Setomaal

Mida teevad õpetajad õpetajate päeval? Loomulikult lasevad koolimajast jalga, et järgmisel päeval värskemana ja rõõmsamana tagasi tulla.

7. oktoobri hommikul andsime võimu lahkesti riigigümnaasiumi õpilastele üle ja suundusime Setomaad avastama.

Gümnaasiumiõpilastest õpetajad. Foto erakogust

Esimese peatuse oma väljasõidul tegime Piusa Savikojas. Soojas ja hubases töökojas võttis meid vastu peremees Meelis Krigul. Leidsime end üllatavalt rikkalikult savinõude maailmas: kruusid, kausid, serviisid, kannud, karikad, potid, küünlajalad, lambikuplid jne. Seinu kaunistasid kunstniku maalid Võrumaa vanadest hoonetest. Isegi rulood akende ees olid tema enda kujundatud. Meister jagas meiega lahkesti oma kunsti saladusi ning demonstreeris savinõu valmimist kedral. Kui vajate erilist kingitust oma lähedastele või sõpradele, siis Piusa Savikojast leiате selle kindlasti.

Ateljeest väljudes astusime kargesse, aga lummalavalt vaiksesse loodusesse. Hingasime kopsud puhast männimetsa õhku täis ning

nautisime teekonnale kaasa võetud suupisteid. Tõeline vaikus ja rahu!

Mõned kilomeetrid edasi liikudes leidsime üles Obinita Is-sanda Muutmise kiriku. Lahke kirikuteenija palus meid sisse ning tutvustas kiriku ajalugu ning jumalateenistuse korda. Saladuskatte all saime piiluda isegi kõige pühimatesse paikadesse. Aga ainult piiluda! Õigeusu kirikud on tavapäraselt kaunistatud rikkalikult ikoonide, krutsifikside, kullatud küünlajalgade ning suurejooneliste laelühtritega. Sarnast hiilgust oli näha ka Obinita kirikus.

Kiriku ehitamise lugu oli väga põnev. Nimelt 1950. aastal asus kohalik preester vaatamata takistustele kohaliku kogukonna toetusel kiriku ehitamist. Algul töötas ta üksinda, hiljem liitusid ka koguduse liikmed.

Kiriku eelkäijat, kunagist Obinita kool-kirikut, hakati ehitama 1897. aastal. See oli Baltimaades ainulaadne puust kahekorru-selise kellatorniga hoone. 1950. aastal, nõukogude ajal, kirik suleti

ja anti kasutada koolile. Seepärast pidaski kohalik preester vajalikuks uus kirik rajada.

Meie teekond viiski endise Obinita kool-kiriku juurde, mille ümberehituse eestvedamise suure ja suurepärase töö tegid ära Lenna ja Lauri. Ilmaveere võttis meid vastu kaunita vaadetega “maailma veerekesse päält”. Uksel kohtasime peremeest ennast, kellel käed-jalad ikka kiiret tegevust täis.

Kaunist interjööri ja maitsvat toitu ning lahket teenindust nautides veetsime paar tunnikest Ilmaveere restoranis. Enne lahkumist jõudis alati rõõmsameelne peremees meile veidike tutvustada oma uusi plaane. Obinita tuleb põnevust juurde!

Põikasime korra sisse sel sügisel avatud Obinita kooli, et tervitada ja julgustada uusi alustajaid vapralt edasi liikuma.

Tiina Vasser

Jakobi kooli õpetaja

Pildil Jakobi kooli õpetajad Ilmaveerel. Foto erakogust

1. aprillil 85 aastat tagasi moodustati Põlva vald

Avaliku korra kaitsest ja võitlusest kuritegevusega ehk valla politseilised asjad

Kodanliku miilitsa asemel luuakse riiklik politsei

Põlva valla ajalookude sarja autorina leian ma, et senini paljude endise Võrumaa valdade ajaloolugudes pole õieti politsei ajaloost midagi pikemalt kirjutatud või polegi seesugust teavet. Usun, et isegi praeguste vanemate põlvkondade inimesed ei tunne endiste korrakaitsestruktuuride ajalugu, vaevast ehk mõni üksik neist mäletab võib olla mõnda endist politseiametnikku, kes teenis siinmail aastatel 1918 – 1940. Samuti oleks vaja seesugust teavet noorematele põlvkondadele, kes huvituvad kodukandi ajaloost ja seda enam, et alates 1933.aastast kuni 1940.aastani oli Põlvas politseijaoskond.

Seepärast on siis mõttekas just Põlva valla ajaloolise tähtpäeva puhul anda üks ülevaetlik sarilugu ka Eesti politsei ajaloost ja politseinikest, kes teenindasid Eesti vabariigi ajal (1918 – 1940) Koiola ja Põlva valla politseirajooni, samuti anda ka ülevaade Põlva politseijaoskonna tegevusest.

Seonduvalt riigipolitsei loomisega on märgiline kuupäev 9. juuni 1888, mil tsaarivalitsus Venemaal tsentraliseeris ka Balti kubermangude senise aadli eesõigustel põhinenud politseiorganisatsiooni, täpsemini oli see seadus „Politsei ümberkorraldamisest Balti kubermangudes“.

Aga koos tsaari kukutamise ja tsaaririigiga hävis ka tema peamine tugi – politsei. Tollal olid tsaaririigi politseinikud rahva poolt kõige vihatumad riigiametnikud. Sellest ajast pärinebki rahva seas levinud hüüdnimi “võmm“, sest inimesed olid oma turjal üsna sageli tunda saanud politseinike kantsikut ja isegi mõõka - mõlemad kuulusid politseinike varustuse juurde ja nende kasutamine nii üksikute inimeste kui rahvahulkade vastu ei olnud harvaks juhuseks.

1917.a. Veebruarirevolutsioon oli Eesti riigi ja rahvusliku politsei tekkimise eelduseks, kuivõrd tsaaripolitseisse võeti eestlasi teenima üsna piiratud.

Ajutine Valitsus nimetaski uue ellukutsutud korrakaitsestruktuuri seepärast miilitsaks, sest oli karta, et jõustruktuuri nimetamine politseiks oleks inimestes taas tekitanud mõtte vägivaldast rahva ja demokraatia vastu. Eestis tegutses miilits aastatel 1918 – 1919 politseid asendava organina.

Tänapäeva mõistes on politsei riigi sisehalduse alal tegelev ametkond, kelle otseseks ülesandeks on hoolitseda avaliku korra ning julgeoleku kaitse, laiemas mõttes ka ühiskondliku hüveolu (turvalisuse) eest ja võidelda kuritegevusega. Aga taas teeme tagasivaate 1918. aasta sündmustesse.

24. veebruaril 1918.a sai Eesti iseseisvaks demokraatlikuks riigiks, kuid järgmisel päeval, s.o 25. veebruaril 1918 võtsid Tallinna hõivanud sakslased kõik politseijaoskonnad üle, algas Saksa okupatsioon ning miilitsa asemel asus korda pidama Saksa Bürgerpolizei.

Ka Saksa okupatsioon ei kestnud kuigi kaua. Saksamaal algas revolutsioon, keiser Wilhlem II kukutati troonilt.

Polnud enam kahtlustki, et ka Saksa okupatsioonil on lõpp ning ööl vastu 12. novembrit 1918 otsustas seni põranda all tegutsenud Eesti Ajutine Valitsus võimu sakslastelt üle võtta. Öösel kutsuti Tallinnas kokku kõik endised eestlastest miilitsajaoskondade ülemad (nn Kerenski-aegsed ametnikud) ja anti käsk järgmiseks hommikuks kella 10-ks kõik politseijaoskonnad üle võtta. See tegevus mõõdu ilma eriliste vahejuhtumiteta ja esimeseks Tallinna miilitsaülemaks määrati Aleksander Hellat, alates 17. novembrist August Liit. Taastati politseijaoskonnad ja määrati nende komisarid. Seepärast ongi 12. novembrit hakatud pidama Eesti politsei aastapäevaks. Tollane kodanlik miilits oli esialgu tugevasti seotud kohalike vallaomavalitsustega ja maakonnavalitsustega.

Võrumaa kodanliku miilitsavalitsuse tegevuse alguseks loetakse 2. veebruar 1919, miilitsa tegevuspiirkonnaks olid Võru maakond ja Võru linn. Maakonna miilitsa juhtimine Võrust käis juhtkonnale üle jõu ning seepärast loodi 1. septembril 1919 miilitsajaoskonnad Võru linna, Antslasse ja Leevi mõisasse.

Ehkki miilitsaülem valis ning tema abi kinnitas ametisse maakonna- või linnavalitsus, oli miilitsa allumine neile ametkondadele puhtformaalne, vaatamata sellele, et omavalitsustel oli õigus tungida täiel määral kogu miilitsatöö juhtimisse. Ent oma õigust nad siiski märkimisväärselt ei kasutanud. Omavalitsused kasutasid suurejooneliselt seda funktsiooni, mis neile oli miilitsatöö korraldamises ametkondlikult oluline – nad määrasid kindlaks jaoskondade arvu ja nende piiri. Miilitsa kõrgema juhtimisega ning miilitsatöö koordineerimise ja ühtlustamisega tegeles Politsei Peavalitsus siseministri valitsemisalas. Politsei Peavalitsusele, mis oli asutatud 2. detsembril 1918. aastal, kuulus ka miilitsaasutuste tegevuse järelevalve ja revideerimine.

Paraku selgus peagi, et kahepoolne alluvus, st ühelt poolt omavalitsus ja teiselt poolt Politsei Peavalitsus, ei õigustanud end ning tekkis vajadus luua ühtse alluvusega kindel organisatsioon riigi sisejulgeoleku kindlustamiseks ja kuritegevusega võitlemiseks.

Seega püsis miilits vaid 13½ kuud, andes teed riiklikule politseile. Pealegi oli riigi majanduslik olukord väga raske, omavalitsuse kassad oli pahatihti tühjad, hea politsei rakendamine ja varustamine nõuab aga suuri kulusid. Seepärast tuleb täiesti õigustatult lugeda tollaste Politsei Peavalitsuse ja siseministri seisukohti, et riik vajab politseid kui struktuuri, mille meeskond on tugev tänu ühtlasele valikule, tagatakse ametnike väljaõpe, relvastus ja muu vajalik varustus. Kommunaalpolitsei ei oleks suutnud seesugust olukorda saavutada.

Seepärast kujuneb ka riigijuhtidel ühine seisukoht selles, et omavalitsustega kahasse korraldatavast politseist vaevast saab asja ning 1919. aasta lõpus koostati seaduskava kommunaalmiilitsa asendamiseks riikliku välispolitseiga.

Veel enne seda aga, nimelt Politsei Peavalitsuse ringkirja põhjal nr. 3447/73 18. oktoobrist 1919 võeti nimetuse “miilits“ asemel tarvitusele “politsei“.

Lõplikult sai miilitsast politsei Asutava Kogu 17. detsembri 1919. aasta “Politseikorralduse seadusega“. Selle alusel oli alates 1. jaanuarist 1920 Eestis oma riiklik politsei, mille õigusjärglaseks on tänane Eesti politsei. Seepärast eksivad need inimesed rängalt,

kes arvavad, et Eesti politsei on nõukogude miilitsa õigusjärglane. See on sügavalt vale seisukoht.

1920. aastal loodi ka teised politseistruktuurid – kriminaalpolitsei ja kaitsepolitsei (KAPO), mis nimetati pärast 1924. aasta 1. detsembri enamlikku riigipöördekatset ümber poliitiliseks politseiks (POLPOL).

Omavalitsused kaotasid politseiülemate ja abide ametisse kinnitamise õiguse, kuid neile jäeti õigus teha Siseministeeriumile ettepanekuid politseijaoskondade arvu, piiride ja kantselleide asukohtade ning politsei vanemkordnike jaoskondade (hilisemate politseirajoonide) piiride määramiseks, samuti esitada kandidaate politseiülemate, nende abide, jaoskonnaülemate ja nende abide ametisse määramiseks, samuti teha ettepanekuid nimetatud ametnike vallandamiseks. Uus seadus ei toonud märkimisväärselt muudatusi ka välispolitsei organisatsiooni.

Siseministeeriumi koosseisu moodustati Politsei Peavalitsus ja igas maakonnas loodi oma politseiosakond. 1921. aastal töötas politseis juba 2460 inimest.

22. juunil 1920 andis Eesti Vabariigi Valitsus välja määruse, mille järgi kogu vabariigi politseil pidi olema ühtne vormiriietus. Politseinik sai vormiriietuse tasuta. Vormiriietust muudeti mitmel korral, viimati 1935. aastal.

1. jaanuarist 1926 muudeti politsei juhtimist, seda põhiliselt koosseisude kärpimise tõttu. Moodustati politseiprefektuurid: Tallinn – Harju, Tartu – Valga, Viru – Järva, Lääne – Saare, Viljandi – Pärnu ja Võru – Petseri, Narva ja raudteeprefektuur.

Iga prefektuuri juures töötas allstruktuurina 5 – 7 politseijaoskonda. Kasutusele võeti ka uued ametinimetused – prefektuuri juhtis prefekt, politseijaoskonda komissar, senised politsei rajooniülemad nimetati ümber konstaabliteks. Avalikku korda jälgisid peamiselt linnades nn politseipostidel seisvad kordnikud.

Alates 1932. aastast loodi aga senise Võru – Petseri prefektuuri asemel Petseri – Võru prefektuur. Prefekt asus Petseris, abiprefekt Võrus. Prefektuuri koosseisus oli ka Petseris asuv politsei ratsare-serv. See struktuuriüksus koosnes ratsa- ja jalapolitsei ametnikest.

Konstaablite teenindada oli politseirajoon, s.o tavaliselt ühe või ka kahe väiksema valla haldusterritoorium. Seadusega nähti ette, et umbes 2000 kodaniku kohta peab olema 1 konstaabel ning politseirajooni suuruseks arvati seejuures 150 – 2000 ruutversta.

Alates 1. maist 1933 määrati Petseri – Võru prefektiks Roman Kard (1898-1942), kes oli energiline ja võimekas politseijuht. Ta armastas ratsutada ja tegeles laskespordiga, oli väga hea laskur. Eriti silmapaistev oli ta kriitilistes olukordades, nt üks sissekandeid tema teenuskirjas on järgmine: “Petseri linna suurtulekahjul 24. mail 1939. a. on Kard juhtinud energiliselt ja ennastalgavalt päästetöid ning kiirete ja otstarbekohaste korraldustega aidanud palju kaasa katastroofi ulatuse piiramisele“.

Järgmisel korral kirjutame juba Põlva politseijaoskonnast, politseirajoonidest ja Põlva valda teenindanud politseinikest.

Rein Kaldma

ajaloolane, kodu- uurija, ERMi teeneline korrespondent

Kirjanikud „Sõnarännul“

Kui kirjanikud Maimu Berg, Igor Kotjuh ja Hugo Vaher olid 10. oktoobri õhtupoolikul keskraamatukogu lugemissaalis kohad sisse võtnud, selgus, et tegu on kirjanduse jaoks mitmes mõttes tähtsa päevaga. Välja anti tänavune Nobeli kirjanduspreemia, mille pälvis Han Kang (Lõuna-Korea). Aastakümneid Eesti-Sooe kultuuriühenduste arendanud Maimu Berg (kuulub ka Soome Kirjanike Liitu) juh- tis tähelepanu, et põhjanaabrid tähistavad 10. oktoobril, Alek- sis Kivi sünniaastapäeval (täna- vu 190.) soome kirjanduse päe- va. Soome kirjanikud arvutasid naljavõttes välja, et seoses käibemaksu tõusuga peaks tema kõige kuulsama teose „Seitse venda“ pealkiri olema hoopis „4,2 venda“. Aleksis Kivi sai paraku tuntuks palju aastaid pärast lahkumist ja temast pole isegi fotot säilinud. On otsekui sümboolne, et portreed temast on loodud venna järgi, kellega ta oli kõige sarnasem. Maimu Berg luges ette vaid paar päeva enne kohtumist kirjutatud ilusa pühendusluuletuse soome klas- sikule.

Ümmargune tähtpäev on ka „Sõnarännul“ endal, nimelt toimus esimene 2004. aastal. Mitut nime kandnud kohtumiste sari Eestimaa raamatukogudes ja koolides on ehk kõige tuntum kirjandustuurina. Ilusa pealkirja „Sõnaränd“ andis turile Doris Kareva.

Sisukas kohtumine kul- ges vabas ja huumorimeelses õhkkonnas ning heas kontaktis publikuga. Kõik autorid on mit- mekülgsed, neil on nii ühiseid jooni kui ka erinevusi ja neid toodi ka välja. Maimu Bergi ja Hugo Vaherit iseloomustab suh- teliselt hiline kirjanikudebüüt.

Pildil vasakult Igor Kotjuh, Maimu Berg ja Hugo Vaher. Foto raamatukogu pildikogust

Maimu Berg töötas aastaid aja- kirjas Siluett ja moeteema on jõudnud ka tema loomingusse. Ta on muuhulgas avaldanud mitu jutukogu, väga edukas on äsjailmunud „Abitu armastus“. Intensiivselt kirjutamisega tegelev Hugo Vaher on igapäe- vaelus riigiametnik. Käimave- davaks jõuks loometeel peab ta kirjastuste konkursse. Ta on inimliku soojusega kujutanud kodutuid. Huvitava pildi annab ta mitmes raamatus punkaritest, kelle hulka ise kuulus. Hugo Va- her on ka mitmekülgne muusik. Kunagisest punkbändist kas- vas välja üks esimesi indie-an- sambleid Eestis - The Chance. Lastele meeldib talle samuti kirjutada ja juba novembris on uut raamatut oodata. Loodeta- vasti lisandub kunagi „Vääna jäljeküttide“ neljale osale viies. Põnevates poisteraamatutes ka- jastub paljus see, mis ise koos tädipojaga Vääna-suvedel ette

võetud. Tegu on ilusa paigaga, mis läinud ka kultuurilukku esi- mese eesti helifilmängufilmi, Theodor Lutsu „Päikese lapsed“ võttekohana. Suurtele mõeldud raamatu „Neljas versioon: tra- gikoomiline kriminaalromaan“ kaanekujunduse loomisel tegi kirjanik koostööd tehisaruga. Tal tuli teist küll 'korraltult õpetada ja juhendada, aga asja sai! Võrust pärit Igor Kotjuh on sarnaselt Maimu Bergiga kul- tuurisildade ehitaja. Eeskätt tuntud luuletajana, kirjutab ta nii vene kui ka (viimasel ajal peamiselt) eesti keeles. Ta on ka ajakirjanik ja kirjandusteadlane. Oma doktoritöös uurib ta oma- aegset tuntuimat Eestis elanud vene kirjanikku Igor Severjani- nit, tegu on kõige põhjalikuma senise käsitlemisega. Näiteks on valitsenud arvamus, et kirjanik eesti keelt ei osanud. Igor Kot- juh on tema loomingu põhjal

selgeks teinud, et oskas küll. Igor Kotjuh on kogunud üherealisi luuletusi ja saanud neid kokku juba 120. Üherealiste luuletuste traditsioon ulatub tagasi Juhan Liivini (nt „Lille unenägu on ta öis“). Luuletus võib olla luuletus ka siis, kui selles pole ühtegi rida – selline vorm on tuntud kui vaakumlue- le, kus lugeja peab oma fantaa- sia tööle panema. Kohtumisel luges Igor Kotjuh vahvaid sõna- mängulisi luuletusi ning jagas kirjastajana mõtet, et kirjanik on kirjastusega suheldes justkui kuninga või kuninganna posit- sioonil, sest kirjastuse soov on, et autor oleks rahul nii raamatu välimuse kui ka nähtavusega kirjandusilmas. Suur tänu kirjanikele Põlva- rännu, Eesti Kirjanike Liidule peakorralduse ja Eesti Kultuur- kapitalile toetuse eest!

Põlva Keskraamatukogu

Perilased käisid Viljandis pärandust jagamas ja kogumas

Kevadel kutsus MTÜ Bonifatiusse Gild pärandkultuuriga te- gelevaid ettevõtjaid, käsitöölisi, kultuuri-, haridus- ja mäluasutusi panema end kirja 4.-5. oktoobril toimuvale Viljandi Pärandusfesti- valile. Peri raamatukogu ajendas osavõtma asjaolu, et kui rahva- muusika ja -tants ning käsitöö on pärandina üsnagi nähtav ja kätte- saadav, siis sõnaline pärand nagu näiteks vanasõnad, kõnekäänud, rahvakalendri tähtpäevade kombestik ja loodustarkused, kipuvad varju jääma. Peri raamatukogu läkski jagama kogemust, kuidas on sõnalist pärandkultuuri oma töös kasutanud.

Kaasa oli võtta rohke fotomaterjal rahvakalendri tähtpäeva- de tähistamisest, hõimurahvaste kultuuri ja keele tutvustamisest, halloweenile võimalikult omakultuurse näo andmisest ning vide- viku pidamisest. Huumorikalt arutleti vanapagana tööviljakuse üle ning näidati, kuidas kududa-heegeldada sõrmedel. Näiteks Tallin- na 21. Kooli noored lasid end vägagi kaasa haarata tondibingost, mille kaudu õpiti tundma Eesti mütolooilisi tegelasi, keda kohtab Juhan Jaigi ja Matthias Johann Eiseni loomingus.

Koos raamatukoguga oli festivalil ka meie kogukonna liige Ene Rinne oma 100% taaskasutusena valminud vaipadega. Ene peres koob vaipu neli põlvkonda. Viimase põlve esindajana oli kaasas lapselaps Miialii, keda võis kahe festivalipäeva vältel näha mit- meski toimunud töötoas uusi oskusi omandamas. Festival oligi selle poolest eriline, et lisaks pärandi pakkumisele sai ka teiste pa- kutavast osa.

Siinkirjutaja lõi kaasa vaseliste töötoas, mida juhendas oma ala asjatundja Astri Kaljus. Väike selgitus: vaselised on traadist keerutatud ja sobivasse mõõtu lõigatud väikesed vedrujupid, mida kindla skeemi järgi lõngale (algupäraselt hobusejõhvile) lükkides valmivad imelised rõivakaunistused. Täitsa valmis sai punutud ka Vormsi saarelt pärit õnne- või pulmatäht. Oma eripäraste tegemis- tega olid esindatud kõik Eestimaa nurgad ning tükike laiaiski maailmast.

Nii sai osa ka Nigeeria ja Namiibia käsitööst ning Tai kunstist.

Miialii ja Ene

Soomes elav saksa skulptor Jan Lütjohann õpetas aga hoopis, kui- das karjapoi si kombel taskunoaga puitu voolida. Rõõm oli näha, et koolinoortest huvilisi jätkus. Festivalilt sai sellegi teadmise, et juustest on võimalik teha uurikette ja paneelmaja korterisse saab paigaldada haisuvaba kuivkäimla. Parandusalal võis veenduda, et väga paljusid asju saabki tõepoolest parandada, pea sealhulgas. Endal küll vaja ei läinud, aga tõepoolest, kel vaja, sai peapärandu- se kohta asjakohast nõu küsida. Meie rahvapärand on ikka päratult rikas. Otsige, nõudke ja ka- sutage seda, mis õigusega teile kuulub. Oleks rumal esivanemate tarkus ära põlata. Siis oleme küll tõeliselt vaesed. Mina valin rikas olemise.

Margit Õkva
Peri raamatukoguhoidja

PÕLVA KESK-
RAAMATUKOGU

Põlva

- **Kohtumine Riigikogu liikme Igor Taroga** 31. oktoobril kell 16 lugemissaalis.
- **TÕNi õpitund 1. novembril kell 16 lugemissaalis.** Meisterdamine Epp Metsaluige juhendamisel. Vahendid on kohapeal olemas. Soovi korral võib termo- meetri või lillepoti (eriti efektn on kollane) kodunt kaasa tuua.
- **Loemi võro keelen,** tiimi mar- dimaske paprekottest, kaemi üle põnevamba võrokielse sõna 6. no- vembril kell 14–16 lasteteenindus- ses. Külan om Aile Vals.
- **Raamatuklubi kokkusaamine** 7. novembril kell 17 lugemissaa- lis, teemaks võrokeelne kirjandus.
- **Lauamängude pärasldõuna** 15. novembril kell 14.30. Juhendab Marika Novoseltsev (Brain Games).
- **Punamütsike** muinasjutu ja pannkookidega lasteteeninduses 20. novembril kell 14–16.
- **Vaimse tervise kohvik** 30. novembril kell 11–15 lasteteeninduses. Oodatud on kõik, kes soovivad jagada vaimse tervise muresid ja nõu küsida.
- **Pensionitarkuse infotund** 2. detsembril kell 18 saalis.
- Võro keele nädalale (4.–9. no- vembrini) pühendatud raamatu- väljapanekud.
- **Raamatunäitus** „Mida sa unes nägid? Unest ja unetusest“ 5.–30. novembrini esimese korruse vitriinis.
- **Näitus „Maa mineraalid & fossiilid“** Juulia-Gabrielle Mo- reau kogust 30. novembrini fuajee vitriinkapis.
- **Ahja raamatukogu/ Tuglase muuseum**
- **Kutsume oma lugejaid väljasõidule** „Hingedepeäva õhtuvalgus“ 2. novembril kell 15. Praegusel sügisel, pimedal, sombusel ja tuulisel ajal, mil hinged on liik- vel, saame oma mõtetele kinnitust õhtusse sobivate tegevuste ja mõ- tisklustega. Kui otsustad meiega kaasa tulla, anna teada!
- **Muuseumitund lastele** „Mar- did möödas, kadrid käes“ 15. novembril kell 10. Koos Karilatsi Margega heidame pilgu mardi- ja kadripäeva kombestikule, räägi- me sandiskäimisest, laulame ja meisterdame sandimaskse.
- **Lugemiskambri kokkusaamine** lastele „Head lapsed, need kasvavad...“ 20. novembril kell 10. Rahvusvahelisel lastepäeval peavad kõik lapsed saama teha, mida hing ihkab: joosta, mängida, kallistada, hüpata, mürada, uurida, ronida, maitsta jne. Ühesõnaga – ees ootab tunnijagu lõbusaid tegevusi.
- **Käsitööring** 17. novembril kell 12. Registreerumine 797 0446.
- Toivo Leesi **fotonäitus** „Järve peegeldused“ 15. novembrini.
- Karilatsi vabaõhumuuseumi **näitus** „Üheksa korda mööda“ 29. novembrini. Sügismeeolus muuseumituppa on kaunist väljapanekuks seatud erinevad kaalu- mis- ja mõõtmisvahendid.
- **Himmaste**
- **Lugemistund lastele** 4., 11., 18. ja 25. novembril kell 17.
- **Joonistamistund lastele** 6., 13., 20. ja 27. novembril kell 17.
- **Sügislehtede meisterdamine** koos lastega 8. novembril kell 16. Juhendaja Lea Saan.
- **Vestlusring lastele** „Kuidas tähistada kadripäeva?“ 21. no- vembril kell 16.
- **Sügispidu koos sõpradega** 22.

novembril kell 19.

- **Raamatuväljapanek** „Talveks sobivad toidud“ 4.–25. novemb- rini.
- **Käsitööring** 4. ja 18. novemb- ril kell 17.30. Juhendaja Merike Verev.
- **Linetants** kolmapäeviti kell 19. Juhendaja Imbi Aarna.
- **Kauksi**
- **Mardikommete tutvustus** las- teaalastele 7. novembril kell 11.
- **Lugemistund lastele** „Lugusid isadest“ 12. novembril kell 11.
- **Kirjandusklubi** kokkusaamine „Hingedeag“ 21. novembril kell 15.
- **Püsisväljapanek** „Kuni su küla veel elab...“ kodulootöödest.
- **Kiidjärve**
- **Joonistame, värvime ja maa- lime** kolmapäeviti kell 11–17.
- Kalmer Tennosaare isikuarhiiv.
- Kiidjärve ajaloo püsisväljapanek.
- **Kiuma**
- **Neljapäevaklubi** (kirjandus- klubi) kokkusaamine neljapäeviti kell 10.
- **Mooste**
- Rollimängulised lugemistunnid kokkuleppel lasteaiaga.
- **Rasina**
- Kohtumine Igor Taroga kell 12.
- Raamatututvustused kokkulep- pel lasteaiaga.
- Püsisväljapanek „Rasina kool ja küla läbi aegade“.
- **Taevaskoja**
- Käsitööring neljapäeviti kell 14. Juhendaja Epp Metsaluik.
- Näitusmüügil seltsingu Vesi- papp tööd (sealhulgas Taevas- koja-ainelised meened) ja Anne Käisi keraamika.
- **Tilsi**
- **Lasteüritused**, algus kell 14. Voolime plastiliinist sügisande 13. novembril
- Loeme Hiina muinasjutte 20. no- vembril
- **Kirjandusklubi** „Mis uudist?“ 28. novembril kell 12.
- Evelyn Grzinich **näitus** „Liigutatud“ 12. novembrist 30. det- sembrini.
- „Lugemisisu“ programmi teema- tunnid kokkuleppel õpetajatega.
- **Vanaküla**
- **Mardipäeva supikööök** 10. no- vembril kell 14. Meenutame mar- dikombeid, mängime, laulame ja keedame üheskoos ühe vägeva kõrvitsasupi.
- Kadri Kasemetsa **näitus** „Tsi- taate raamatukogult“ 28. no- vembrini.
- **Vastse-Kuuste**
- Võro keele nädalale pühendatud lugejamäng 7. novembril.
- **Vestlusõhtu** „Räägime avatult ja ausalt kroonilisest valust“ 21. novembril kell 18.30. Arutleme koos kogemusnõustaja Marika Kasemägiga, mis on see 90%, mida me ise saame enda heaks teha, räägime sisemisest motivat- sioonist ja enesehoolest.
- **Lugemis- ja nuputamispäev** lastele kolmapäeviti kell 15.
- **„Lugemisisu“** programmi tee- matunnid.
- Kristjan Lume **šaržinäitus** võro keele iistkõnõlõjajast (võru keele eestkõnelejatest) 8. novembrini. Koostöös Võru Instituudiga.
- Väike kingiabi riidl kohalike kä- sitöömeistrite loominguga.
- **Infot kava täienemise ja võimalike muudatuste kohta jälgige aad- ressidelt** www.polva.raamat.ee, www.kultuurikava.ee ja www.raamatu- kogude.FB-lehtedelt.

Gümnasistide Euroopaga seotud elamused Tallinnas

EPAS on Euroopa Parlamendi partnerkoolide programm, mis tutvustab Euroopa parlamentaarset demokraatiat, Euroopa Parlamendi tegevust ja Euroopa väärtuseid. Programmi raames on võimalus lüüa kaasa Euroopa Parlamendi, selle büroode ja partnerite korraldatavates tegevustes ning suhelda Euroopa, riigi ja kohaliku tasandi organisatsioonidega ning teiste EPAS koolidega üle Euroopa. Programmi raames tegutsevad haridussaadikud koolides (Junior & Senior Ambassadors), toimuvad seminarid erinevates Eesti linnades, kui ka Brüsselis ja Strasbourgis. Koolides tähistatakse Euroopa päeva, Euroopa keeltepäeva, toimuvad külalistunnid, näitused jne. Õpetajad ja õpilased on võrdsed partnerid. Koolides kasutatakse Maailmakooli aktuaalseid õppematerjale.

Põlva Gümnaasium on sEPASe aadikkool olnud juba kaks aastat ning koolile omistati Euroopa Parlamendi partnerkooli tunnitus ja seinatahvel 2023. aasta kevadel.

EPAS programmi avaseminaril “Teadlikud valikud Euroopas: eetiline tarbimine ja õiglane kaubandus” 4. oktoobril osalesid Põlva Gümnaasiumist EPAS juuniorisaadikud Getter Lepland, Kadi-Liis Kello ja seeniorsaadikud Florika Kolbakova ja Aimi Jõesalu.

Seminaril edastas Anno Aedmaa Euroopa Parlamendi Eesti büroost Euroopa valimiste järelkaja, misjärel kuulasid osalejad ära Euroopa Parlamendi büroode (EPLD) direktori Stephen Clarke'i ja eurosaadik Jana Toomi videotervitused. Jana Jesmin Fairtrade-st rääkis eetilise tarbimisest ning õiglasest kaubandusest Eesti ja EL kontekstis.

Pärast üldosa osalesid juuniorisaadikud Evelina Hassanova poolt korraldatud ägedas töötoas “Šokolaad”, samas kui õpetajad arutlesid kõrvalruumis edasise programmi üle.

Euroopa Elamuskeskuses ja Mondos

4. oktoobril toimunud õppekäik ei piirdunud vaid EPAS avaseminariga. Põlva Gümnaasiumi noored külastasid Europe Direct Põlva teabekeskuse eestvedamisel ja kulul Euroopa elamuskeskust Tallinnas, kus huumorimeelne giid tutvustas EL-i temaatilisi väljapanekuid. Noored tutvusid Euroopa Liitu puudutava informatsiooni, vaatasisid panoraamfilmi, tegid koostööd töölehtede täitmisel. Palju rõõmu pakkus ühisfotode tegemine. Edasi siirduti vanalinna, kus vaadati üle keskaegse sisustusega söögikoht Raekojas, külastati Rae apteeki, misjärel nauditai maitsvaid pannkooke restoranis “Kompressor”. Pärast lõunasööki siirduti MTÜsse Mondo, kus kommunikatsioonijuht Kelli viis noortele läbi töötoa riikidest, kus Mondo tegutseb, kasutades riigilippe ja kõne all olevatest riikidest

Noored Euroopa Elamuskeskuses ja MTÜ Mondo töötoas. Fotod erakogust

pärit esemeid. Räägiti ka sõjalistest olukordadest nendes kohtades. Õpilased tõid oma tagasisides välja, et Mondo töötuba oli tõeliselt huvitav ja silmaringi laiendav.

Valikkursus “Euroopa projektid”

Õppekäik Tallinnasse oli lisaks eeltoodule ka õpilaste jaoks uue, Euroopa projektide teemalise valikkursuse algus. Valikkursuse raames on õpilastel võimalik lisaks EPAS-e üritustele saada osa Erasmus+ projektist “Digital Learning and Living”, mis viib osalejad juba novembrikuus Hispaaniasse, maikuu Saksamaale ning veebruaris võrdsustame projektipartnerid oma koolis.

Lisaks osaletakse Euroopa projektide valikkursuse raames põnevates eTwinnigu projektides.

Täname Europe Direct teabekeskust, kelle abil me EPASe avaseminarile ja MTÜle Mondo külla jõudsim. Loodame koostööle ka edaspidi!

Aimi Jõesalu ja Florika Kolbakova
EPAS seeniorsaadikud Põlva Gümnaasiumist

Põlvamaa gümnasistid osalesid Harjumaa keskkonnateadlikul õppekäigul

Käesoleval õppeaastal alustas Põlvamaa kolme gümnaasiumi - Kanepi Gümnaasiumi, Põlva Gümnaasiumi ja Räpina Ühisgümnaasiumi koostöös sündinud valikkursus, mille eesmärgiks on noorte keskkonnateadlikkuse arendamine läbi kogemuslik-praktilise õppe koos professionaalsete spetsialistide kaasamisega.

Valikkursuse raames toimus 26.-27. septembril õppereis Harjumaa. Esimesel päeval külastati Maardus asuvat Eesti Pakendiringluse sorteerimiskeskusest. Õpilased tutvusid pakendite sorteerimise ja biojätmetest gaasi tootmisega.

Õppereis jätkus Tallinna Loomaaias, kus õpilased said osa õppeprogrammist „Kliimamuutuste mõju maailma elustikule“. Õppeprogrammi käigus arutleti giidiga, kuidas inimtegevus mõjutab eri loomaliikide elu. Programm lõppes rühmatöoga, kus õpilased pidid välja mõtlema, kuidas saaks kliimamuutuste mõju keskkonnale vähendada. Peale programmi oli võimalus loomaia elanikega tutvuda.

Päev lõppes seminariga, mis algas kolme kooli keskkonnateadlikke noorte aktiivi tutvumisega ning seejärel toimus ajurünnak, mille tulemusena esitlesid õpilased oma kooli keskkonnaalast väljakutset.

Õppereisi teine päev algas Iru Soojuselektrijaama külastusega, kus toodetakse segaolmejäätmetest elektri- ja soojusenergiat. Õpilastele anti tootmisprotsessist põhjalik ülevaade. Reisi viimane külastus oli Kesk-Eestis asuvasse OÜ Neulari. Õpilased said ülevaate, kuidas tegutseb ettevõtte, mis taaskasutab kodumajapidamises tekkivaid plastikjäätmeid ja valmistab neist erinevaid profiile, mida kasutatakse terrasside, aedade ja seinte ehitamisel.

Õpilaste arvates oli tegemist hariva ja silmaringi avardava õppekäiguga. Neil oli põnev näha erinevaid masinaid, seadmeid ja hooned, kus jäätmetega tegeletakse. Lisaks andis õppekäigul osalemine neile mõtlemisainet, kuidas nad ise saavad oma käitumisega olla keskkonnasõbralikumad. Oluline osa õppekäigust oli eakaaslastega suhtlemine ja võimalus arutleda noortega, kellel on nendega sarnased huvid.

Õppereisi kava koostasid ja viisid ellu Põlva Gümnaasiumist Heidi Kukk ja Marit Oimet, Räpina Ühisgümnaasiumist Karin Tuul ja Kanepi Gümnaasiumist Mirjam Nurmla.

Sündmus korraldati koostööprojekti “Lõuna-Eesti ettevõtlikud noored (LEEN)” raames, mida rahastatakse Euroopa Regionaalarengu Fondi meetmest “Atraktiivne piirkondlik ettevõtlus- ja elukeskkond”.

Karin Tuul ja Kristel Koddala

Õlekõrs noortele või meile kõigile?

Mida tähendab noortegarantii ehk mis peitub lühendi NGTS taga?

Kui me oleme täpsed ja lähtume Sotsiaalkindlustusameti poolt sõnastatud, siis noortegarantii tugisüsteem (NGTS) on toetus 16-29-aastastele noortele haridusteele naasmiseks ja/või tööturule jõudmiseks. NGTS asub kohalikus omavalitsuses ning koosneb infosüsteemi lahendusest ja juhtumikorraldusest.

Ja samas elust enesest teame ju kõik, et garantii korras parandatakse küll tarvikutel ja toodetel esinevaid tootjapoolseid vigu, aga millest me siis ikkagi räägime. Kes ja kus mida teeb?

Tegelikult on selle mõiste taga laiem arusaam, et elus mustandit ei kirjutata ning kui mingid asjad kipuvad untsu minema, siis on varasem sekkumine parem kui probleemide kuhjumine. Nii proovitakse ühiselt hoida silma peal iga piirkonna-kohaliku omavalitsuse 16–29-aastastel mitteõppivatel ja -töötavatel noortel (neid nimetatakse ka NEET olukorras noor – ingl not in employment, education or training, st noor, kes ei õpi, ei tööta ega osale koolituses). Olukorda seiratakse paar korda aastas ning saadud info põhjal ning olemasolevate kontaktide kaudu teavitatakse noort tema olemasolevatest ja kasutamata võimalustest.

Noortegarantii andmisel on kaks tegevussuunda:

- NEET-olukorda sattunud noori toetavad tegevused, mis aitavad individuaalse lähenemise abil noort toetada ja teda ühiskonda tagasi tuua. Nii hulgas pööratakse tähelepanu ka noorte üldiste tööturuprobleemidele
- NEET-olukorda sattumist ennetavad tegevused, mis on mõeldud universaalselt kõigile noortele.

Põlva vald on noortegarantii tugisüsteemiga liitunud ning noorte heaolu spetsialist on vallas see isik, kes tegeleb 13-29-aastaste noortega. Kaardistab piirkonna noori toetavaid võimalusi ja teeb vajaduspõhist koostööd kõikide noori puudutavate valdkondadega (haridus-, noorsootöö-, sotsiaal-, meditsiini-, õigus, töövaldkond jm) ja nende valdkondade asutustega (nt koolid, noortekeskused, huvikoolid, perekeskused, perearstikeskused, töötukassa, prokuratuur, sotsiaalteenuste pakkujad jne); tegeleb teavitustööga (nt tutvustab noorele tööpakkumisi, piirkondlikke enesetäiendamise võimalusi, edastab iseseisvumise ja majandusliku toimetulekuga seotud infot, toetab tervist puudutavates küsimustes, edastab infot rahvusvahelistest võimalustest jms); toetab noore enesearengut ja tema pikaajaliste eesmärkide saavutamist; aitab noorel suhelda ametiasutustega ja ettevõtjatega; pärast eesmärgi saavutamist hoiab noorega kontakti veel vähemalt kuni kuus kuud.

See on aukartustäratavalt suur tegevusväli. Ülesanded on tähenduslikud, selle taga on tuleviku kaaskodanike lood. Seda hooгу saab noortele anda vaid ühistööna sündivates lahendustes.

Foto on illustreeriv

Projekt “Põlva maakonna NEET- olukorras ja NEET-riskis noorte tööalase konkurentsivõime suurendamine” on möödas pisut enam kui pool aastat - see ei ole pikk aeg. Mõnikord nimetatakse mitut aastatki piloteerimiseks.

Aga noored vajavad lahendusi täna. Nende kingades olles on vaade toimuvale teine: kui on saadud uus ja positiivne kogemus ja arusaamine, mida ja kuidas edasi tahetakse teha, kuhu suunas liikuda, siis see on oluline. See kasvatab enesekindlust ja annab kätte teeotsa oma edu loomiseks. Elus ei saa kirjutada mustandit, aga kui puhtand hakkab viltu vedama, on seda märgates võimalik olemasolevat “paberipinda” paremini kasutada. Kõike saab parandada, eriti kui on tahe seda teha.

Kokkuvõtlikult on täna Põlva vallas noorte jaoks oluline noortegarantii rakendamine kestnud aktiivselt juba kuus kuud, valdkondade ülene koostöövõrgustik on saanud tegelikkuseks, juba on noored saanud endale vajalikku tuge ja abi. Haridusteed jätkas sügisel enam kui kümme noort. Tööellu astus neli noort. Vaimse tervise teenusteni jõudis 11 noort. Iga numbri taga on lugu, mis vajab individuaalset lähenemist, et leida ühiselt just noore vajadustele vastav lahendus. Lahendused on ju olemas, sõltumata loo keerukusest. Aga pikemaajalisem edu, tegevusstrateegiad, edu võtmed vajavad veel väljaselgitamist. Põlva vald peab pakkuma põlvlastele turvalist keskkonda oma potentsiaali avastamiseks ja rakendamiseks. Nii on kohalik omavalitsus ühtehoidvam ja põlvkondade vaheline side tugevam.

Põlva vald võiks ja peaks olema koht, kus kasvav põlvkond noorte näol on eriti hoitud. See võiks olla koht, kus tahetakse lapsevanemadena oma lapsi kasvatada ja mitte suunduda suurustesse tõmbekeskustesse. Noortegarantii poolt pakutav jõustamine on selleks hea võimalus.

Kris Vagula
noorte heaolu spetsialist

XXI Põlvamaa koolieelikute spordifestival “Rahvaste Olümpia”

Odaviskevõistlused. Ardi Kikermanni foto

25.09.2024 toimus Põlva linnastaadionil maakondlik spordiüritus laste liikumisaktiivsuse tõstmiseks ja tervislike eluviiside toetamiseks. Traditsioon sai alguse 2000. aastal, kui toonane Mammaste Lasteaed-Algkool (praegune Põlva Põhjakaare Lasteaed), kutsus maakonna koolieelikud esmakordselt kokku. Üritus toimub kordamööda erinevates maakonna lasteaedades.

Spordifestivalil osalesid koolieelikud kaheksast Põlva maakonna lasteaiast: Põlva Põhjakaare Lasteaed, Põlva Lõunakaare Lasteaed, Rāpina Lasteaed Vikerkäär, Lasteaed Önneseen Verioralt, Kanepi Lasteaed, Põlgaste Lasteaed Sinilill, Saverna Lasteaed Sipsik, Krootuse Lasteaed Pesapuu. Kokku 270 osalejat – 198 last, 51 saatjat, 21 korraldusmeeskonna liiget.

Kuna 2024 oli suveolümpia aasta, keskendusime olümpiamängude kontseptsioonile. Lastel oli suvel võimalus saada eelteadmine, et olümpiamängud on suurejooneline ja mitmekülgne spordisündmus ning nüüd oli võimalus läbi isikliku kogemuse seda kinnistada. Olümpiamängud edendavad ausa mängu põhimõtteid, spordi eetilisi väärtusi, austust vastase vastu ja sportlikku käitumist, mis on olulised väärtused ka igapäevaelus. Spordifestival pakkus lastele võimalust suhelda eakaaslastega, arendada meeskonnatöö oskusi, luua uusi sõprussuhteid ja ühtsustunnet. Osalemine erinevates spordialades ja väljakutsetes aitab lastel kasvatada enesekindlust ning uskuda oma võimetesse. Spordiga tegelemine õpetab lastele distsipliini, pühendumust ja vastutustunnet. 2024. aastal tähistame teema-aastana ka Eesti kultuuririkkust. Sellest

lähtuvalt oli osalejatele koduseks ülesandeks luua enda esindatavat maad iseloomustav plakat. Lapsed uurisid koos õpetajatega erinevate rahvuste ja sportlaste kohta. Plakatitest valmis festivali ajaks näitus.

Olümpia algas osalejate sissemarsiga ja nende poolt valitud riikide tutvustusega. Seejärel heiskasime olümpialipu ja süütasime tule. Avasõnad ütles Põlva Spordikooli direktor. Maskottide Lotte ja Brunoga moodustasime sõpruse ringi ja andsime olümpia vande. Planeeritud oli kuus tegevuskeskust: kaugushüpe, tõkkejooks, kepphobuste slaalom, tõukerattasõit, odavise ja võimlemisrõngastega teatevõistlus õpetajatele ning lasteaedade juhtidele. Lastel oli mänguliste tegevuste käigus võimalus tutvuda uute spordialadega, millega nad varem kokku puutunud ei olnud ja nautida aktiivset liikumist lõbusas keskkonnas. Spordifestivali lõpetuseks tegime osalejate abiga ühised “olümpiarõnagad” ja iga võistleja sai mälestuseks medali, tunnustasime tänukirjadega osalejaid ja toetajaid. Loosi tahtel andsime festivali korraldaja karika edasi Kanepi Lasteaiale.

Täname ürituse organiseerimise eest liikumisõpetaja Jaanika Kogri ja toetamise eest Eesti Kultuurkapitali, Coop Põlva Tarbijate Ühistu, Lõuna Pagarid OÜ, Eesti Olümpiakomitee, Markus Käo ja Eesti Tõukerattaliit.

Mari-Liis Kasak
Põlva Põhjakaare Lasteaia
õppealajuhataja

Sinilille rühma kingitus aianduskoolile ja endale

Põlva Lõunakaare lasteaia Mesimummi maja „Sinilille” rühm osales Rāpina Aianduskooli sõbraprojektis „100 kingitust aianduskoolile.” Sellel aastal oli selline vahva võimalus, et kõik kingitused, mis valmis said, jäid tegijale endale.

Ühiselt otsustasime meisterdada kingituseks kileroboti Kilu, kes sööb ära kõik rühmas vedelevad kilejupid ja piimakotid ning paberiroboti Papiino (pildil), kellele meeldivad paberijäägid. Valmis saanud robotitesse sorteerisid lapsed suure õhinaga paberi ja kilet. Iga nädal viisime jäätmed ettenähtud konteineritesse, see õpetas lapsi keskkonnasäästlikult käituma, prügi sorteerima ja seda vastavatesse konteineritesse viima. Kõigist oma tegemistest tegime postitused Rāpina Aianduskooli poolt loodud Facebooki seinale.

Kõige lustikumad kingitused selgitati välja rahvahääletusel. Rahvahääletuse võitjaks kategoorias keskkonnakaitse osutusime meie, Põlva Lõunakaare lasteaed, Mesimummi maja, Sinilille rühm. Kogusime 75 häält. Iga kategooria võitjale oli auhinnaks Rāpina Aianduskooli poolt läbi viidav loodusharidusprogramm. Meie valisime preemiareisiks programmi „Elurikkus”. Septembris sai meie esimene reis teoks.

Lapsi juhendas Rāpinas Aianduskooli spetsialist Tarmo Evestus koos aianduskooli õpilastega. Lapsed olid aktiivsed osalejad ja agarad avastajad. Kompides saadi teada, mis oli peidus kottides. Läbi põneva mängu “Nahkhiir ja putukad” saadi teadmine, et päeval nahkhiir ei näe. Liikudes lossi-ja pargiaias said lapsed uurida mitmesuguseid loomi ja putukaid, kes seal elavad. Suure elevusega otsiti pargi kõige vanemat ja suuremat puud. Kui puu oli leitud proovisid kõik 17 last moodustada selle ümber ringi, et teada saada, kas ühiselt saame puule teha suure kalli. Põnev oli kokku panna erinevaid loomapuslesid, mis kinnistasid teadmisi pildil olnud loomade kohta. Üllatuseks said noppida lapsed murult nii tomateid ja kui ka maiustamiseks kommi.

Kui kõik tegevused olid lõppenud, otsustasime Rāpina Silla-pää lossi trepil puhata jalga ja süüa kergete. Meie üllatuseks

tuli lossitöötaja ja kutsus lapsi lahkelt vaatama lossi kõige ilusamat saali. Lastel oli elevust kui palju, sest avanes ju võimalus ronida lavale ja koos laulda üks vahva laul „Lepatriinust”.

See reis oli lastele väga põnev ja õpetlik. Täname Rāpina Aianduskooli ja meie juhendajat, Tarmo Evestust selle põneva, õpetliku ja emotsiooniderohke päeva eest!

**Sinilille rühma õpetajad Maiki Kruuda, Maive Zolgo
ja õpetaja abi Kätrin Tiirik**

Meie Stuudio ja Võru Tantsukeskuse tantsijad kaitsesid maailmameistritiitlit

Põhja-Makedoonias Skopjes 16.-17. oktoobril 2024 toimunud IDO Street dance show maailmameistrivõistlustel 2024 tulid suurlavastuse kategoorias tiitlivõitjateks taas Meie Stuudio ja Võru Tantsukeskuse noored. See on juba kolmas maailmameistritiitel Andre Laine juhendatavatele tantsurühmadele.

Palju õnne!

Põlva Teataja

PLAADIESITLUSKONTSERT

1. detsember kell 17
Põlva kultuurikeskus

Andre Maaker
Marti Tärn
Aivar Surva
Vaiko Epeik

Arengud Põlva valla jäätmepunktides

Augustikuu Põlva Teatajas oli ülevaatlik info Põlva valla jäätmepunktide iseteeninduslikuks muutmise teemal. Tasub siiski kõik veelkord üle korrata ja midagi ka lisada.

Põlva valla **jäätmepunktid**, mida automatiseeritakse, asuvad Ahjal, Vastse-Kuustes, Tilsis ja Moostes. Jäätmete vastuvõtt on Põlva valla kodanikule tasuta, kuid nimekiri vastuvõetavatest jäätmeliikidest oluliselt lühem Põlva jäätmejaama omast. Jäätmepunkte opereerib Põlva Haldusteenistus.

Põlva **jäätmejaam** töötab teistel põhimõtetel, seal vastuvõetavate jäätmete nimekiri on oluliselt pikem ning vastuvõtt suures osas tasuline. Neid jäätmeid, mida jäätmepunktides vastu ei võeta, saab tuua Põlva jäätmejaama. Seda asutust opereerib Eesti Keskkonnanenused AS.

Täna sel päeval oleme jõudnud sinna, et Tilsis ja Ahja jäätmepunktides on automatiseerimine lõpule viidud.

Kodanikud, kes on juba sõlminud lepingud, saavad sinna siseneda iga päev kella 7-22ni. Avamiseks on igal jäätmepunktil oma lühinumber, mis on kirjas värava infotahvlil lahtiolekuaegade all. Vastse-Kuuste jäätmepunkti värava saame loodetavasti toimima oktoobrikuu lõpuks. Mooste jäätmepunkt on senini olnud suletud ehituse tõttu. Avame siis, kui ehitustegevus on lõppenud ning värava- ja kaamerasüsteemid töötavad. Seda loodetavasti novembrikuu jooksul.

Jäätmepunkti kasutamise lepingu sõlmimine

Jäätmepunktidesse saab siseneda vaid lepingu sõlminud rahvastikuregistrijärgne Põlva valla kodanik. Lepinguid saab sõlmida jäätmepunktide lahtiolekuaegadel kohapeal, edastades oma andmed telefoni teel 5669 1335 või e-posti aadressile operaator@polva.ee (nimi, isikukood, telefoninumber, e-post, elukoha aadress ja millist jäätmepunkti soovitakse kasutada). Kui puudub digiallkirjastamise võimalus, saame telefoni teel kokku leppida aja, millal tulen eeltäidetud lepinguid jäätmepunkti allkirjastama.

Lepingu sõlmimise oluliseks nõudeks on olmeprügivedu elukohast. Ühismahutit on lubatud kasutada lähestikku asetsevatel kinnistutel või kruntidel ja kui jäätmevaldajad on omavahel sõlminud vastava kokkuleppe. Täpsema info ja ühismahuti taotluse avalduse vormi saate Põlva valla kodulehelt aadressil www.polva.ee/korraldatud-jaatmevedu.

Jäätmevaldajad, kes **ei ole** rahvastikuregistrijärgsed Põlva valla elanikud, aga omavad Põlva valla haldusterritooriumil elukondlikke hooneid (elamud, suvilad) ning on sõlminud vähemalt suveperioodiks korraldatud olmejäätmeveo lepingu, saavad soovi korral taotleda Põlva valla jäätmepunktide kasutamiseks tasulist jäätmepunktide värava avamise lühinumbrit. Selleks tuleb tasuda Põlva Vallavalitsuse arvelduskontole (SEB EE021010402018689001, Swedbank EE172200221012204673) jäätmepunktide kasutamise aastatasu summas 50 € (viiskümmend eurot) ja sõlmida tähtajaline lühinumbri kasutamise leping, mis tagab jäätmepunktide kasutamissoiguse järgnevak 12 kuuks.

Jäätmepunktide kasutamine

Oktoobrikuu lõpuni on jäätmepunktid avatud ja kohapeal võimalik sõlmida lepinguid järgmistel aegadel :

Ahja E, K 13-16;
Vastse-Kuuste E 9-12; N 13-16;
Tilsis T 9-13, N 18-20 (neljapäeviti lepinguid sõlmida ei saa)
Mooste jäätmepunkt on ajutiselt suletud.

Täna seaks päevaks oleme saanud kõik valla jäätmepunktid korda, et seal sinu iseseisev toimetamine võimalikult kasutajasõbralik oleks. Sinu panuseta korda hoida aga ei ole võimalik, seetõttu palun veendu enne tulekut, kas neid jäätmeid, mida tuua soovid, ikka võetakse vastu, kuhu nad peaks paigutama ja kas konteineris on ruumi. Vastuvõetavate jäätmete nimekiri on suurelt värava peal ning lahti seletatult ohtlike jäätmete maja seinal. Nimekiri on leitav ka Põlva valla kodulehel jäätmemajanduse all. Küsimuste korral võid julgelt jäätmepunktide lahtiolekuaegadel jäätmeoperaatorile helistada, et operatiivselt oma küsimustele vastus saada. Meie kõigi jaoks on lihtsam koheselt tegeleda probleemile lahenduse otsimisega, mitte hiljem likvideerida tagajärgi.

Kui midagi läheb valesti

Kõigis jäätmepunktides on videovalve. Kodanik, kes on toonud jäätmeid, mida vastu ei võeta või on mingil muul viisil rikkunud lepingu aluseks olnud jäätmepunktide kasutamise korda, on tuvastatav. Mitte vastuvõetavate jäätmete toomisel oled kohustatud oma jäätmetele järgi tulema ja viima need Põlva jäätmejaama või oma koju olmeprügisse. Vale mahutit kasutades aga jäätmed õigesse konteinerisse paigutama.

Palun ärge vaadake konteinerite sisu, vaid markeeringut seina peal! Keegi teine võis juba eelnevalt sinna midagi valesti panna ning vastus, et mahutis olid juba valed jäätmed, ei ole põhjendatud. Keelatud on ka asjade konteineri kõrvale panemine. Sellele on väga lihtne seletus - kus on, sinna tuleb juurde. Mahuti kõrval olevad jäätmed peab keegi ju ära panema, sest muidu ei saa konteineriteid veoks teisaldada. Jäätmevaldaja oled aga sina ja jäätmed

Ahja jäätmepunkt

on üle antud ainult konteinerisse asetatuna. Erandiks on ohtlikud jäätmed ja elektroonika, mis tuleb panna ohtlike jäätmete majakese ukse taha. Samuti metallijäätmed, mida korjataksegi eraldi hunnikusse, mille koht on samuti markeeritud.

Kindlasti ei tohi konteineritele väga kõrget ja ebakindlat kuhja laduda. Meie jäätmepunktidest teiseldatakse konteinerid otse treilerile. Kui sellel on torn peal, siis pole see veos transpordikõlbulik ja juht võib keelduda seda peale võtmast. Palun lao konteinerisse esemed võimalikult ruumisäästlikult ja turvaliselt, kujutades ette, et sina oled autojuht, kes selle veosega sõitma peaks.

Kui sulle tundub, et ese, mida tahad jäätmepunkti tuua, on korduskasutamiseks kõlbulik, otsi juba kodus talle uus omanik. Jäätmepunkti tuues pead kõik esemed konteinerisse panema. Riilid ja kapid osadeks võtma, et rohkem mahuks. J

Jäätmepunktides on väga tervitatav enda jaoks korduskasutuseks sobiv ese uuesti kasutusele võtta. Tähtis on endast maha jätta korrustatud ümbrus. Küsimuste korral on võimalik vastused saada jäätmepunktide korra, mis on lahti seletatult ohtlike jäätmete maja seina peal ning minult telefoni teel. Püüan olla jäätmepunktide lahtiolekuaegadel telefoni teel kättesaadav. Kui telefonile kohe vastata ei saa, siis helistan alati tagasi.

Vastu võetakse ainult eelsorteeritud jäätmeid

Kõigis jäätmepunktides võetakse vastu ainult eelsorteeritud jäätmeid. Mida see tähendab?

1. Näiteks hoidised, mille sisu peab olema juba kodus purgist eemaldatud, et jäätmepunktis purk klaastaara konteinerisse panna, kuna biojäätmeid (haljas- ja köögijäätmed) me vastu ei võta. Köögijäätmete jaoks on sul loodetavasti kodus komposteerimise võimalus või siis kogute need konteinerisse, mis korraldatud jäätmeveo raames mineva viiakse. Haljasjäätmed saab samuti kodus komposteerida või viia tasuta Põlva linna kalmistu kõrval olevale kompostimisväljakule.

2. Lehtklaasi saad küll kohapeal aknaraamist otse konteinerisse purustada, kuid aknaraamid pead ikkagi koju või Põlva jäätmejaama viima, sest neid me vastu ei võta.

3. Plasti küljest on vaja eraldada metall. Kummagi jäätmeliigi jaoks on jäätmepunktis eraldi kogumiskoht.

Kokkuvõtteks kehtib igas jäätmete liigiti kogumiskohas lihtne reegel – esemed, mille jaoks on kohapeal eraldi konteiner olemas, tuleb ka eraldi koguda.

Liigiti kogumine ei ole mõeldud kodanike kiusamiseks, vaid selleks, et pärastisele sorteerimisele kuluks vähem ressursi ja saadaks kätte võimalikult puhas materjal, mida ringlusse võtta. Tähtis on osata ka lugeda, mis millisesse mahutisse käib. Tihti on avalikud pakendikonteinerid risustatud muude jäätmetega (olmeprügi,

Tilsis jäätmepunkt

elektroonika, värvid, ehitusmaterjalid jms), mis nullib ära korrektselt sorteeritud kodanike töö.

Samuti ei tühjendata risustatud konteinerit ära ja meie seisame silmitsi ületäitunud konteineriga. Kuna pakendeid viiakse pressautoga, siis näiteks värvijäätmete olemasolu korral on peale pressimist kogu autos olev materjal värviga koos ning tuleb viia põletusse või halvimal juhul prügilasse. Ohtu kujutab ka elektroonika olemasolu mahutis, mis võib erinevate ainete koosmõjul tekitada keemilisi protsesse ja autos plahvatada. Enne mõtle, kui hakkad kasti panema midagi, mis sinna ei kuulu.

Kui teile tundub, et midagi on jäänud jäätmete osas korrektselt tähistamata või markeerimine on arusaamatu, siis palun andke sellest ka mulle teada, proovime leida koos lahenduse. Nii saame muuta jäätmemajanduse selgemaks ja kõigile arusaadavaks.

Palun andke teada ka avalikes kohtades risustamisest. Teate saate jätta operaator@polva.ee või helistades telefonil 5669 1335, et saaksin välja selgitada, kes selle prügiga tegelema peab ning olukorra lahendada enne, kui seal isetekkeline prügimägi vohama hakkab. Põlva Kodanikku üles panduna see minuni ei jõua. Samas on olemas üks tore ütlus: „Kus viga näed laita, seal tule ja aita“. Aitame siis üksteist, et meie ilus kodukoht ka sellisena säiliks.

Alustame endist ja austame kõigi kaaskodanike pingutusi jäätmemajanduse edendamisel!

Ly Kamja
Põlva Haldusteenistus
jäätmetspetsialist
5669 1335
Autori fotod

Vastse-Kuuste jäätmepunkt

JÄÄTMEPUNKTIDES EI VÕETA VASTU:

- Ehitusjäätmeid – kõik ehitustegevuse järgselt tekkinud jäätmed, WC potid, keraamilised kraanikausid, dušinurgad koos klaasidega, pakettklaasid, aknad ja ukSED, tsemendikotid, kipsplaadid, laminaatparkett jms.
- eterniiti
- sõidu-, veoautode ja traktori rehve, jalgratta ja mopeedi rehve, õhukumme
- segaolmejäätmeid – nt määrdunud paber, jalanõud, tekstiil, nõud, keraamilised lillepotid, vaasid jm.
- mänguasju

Eelpool loetletud jäätmed toimetada Põlva jäätmejaama, Mammaste tee 2.

• biojäätmeid - need sobivad kompostimiseks koduaias või vii Põlva kompostimisväljakule.

Kuidas tagada koduse küttekolde ohutus?

Kuidas õigesti kütta?
• **Küttepuude niiskus** peab olema alla 20 protsendi.
• **Briketi kasutamine.** Kütmist tuleb alustada puiduga, sest brikett annab palju kohtkuumust, kuid ei kuivata korstent. Briketti kasuta koguse- liselt kolm korda vähem kui puitu. Vastasel juhul kütab kolde üht- või teistmoodi katki. Sama juh- tub, kui koldesse pannakse puitu korraga rohkem kui tootja või pottsepp on lubanud.
• **Kindlasti ei tohi põletada koldes pabereid,** kui korsten pole enne kuivaks köetud – küttesüs- teemi tahumine on sellisel juhul garanteeritud.
Prügi põletamine küttekoldes (ka värvitud pui- du põletamine) on keelatud!
• **Enneta tulekahju.** Üks põhilisi tulekahju tekke põhjuseid on küttesüsteemide ülekütmine. Tihti on salvestavad kütteseadmed täistellisest sei- naga, mis annavad sooja välja viivitusega – hom- mikul kütab ja pealelõunat tuleb soe välja. Külmal ajal tahetakse sooja saada kiiresti, mistõttu pan- nakse mõnikord teine küttekogus otsa, arvates, et esimesest korrast ei piisanud. Ja kui siis on ühen- duslõõr pooltellisest seinaga ning selle lähedal kuskil süttiv materjal, on tulekahju käes.
• **Lähtu tootja soovitustest.** Tootja on määra- nud, kui palju korraga võib koldesse küttematerjali panna. Näiteks Salzburgi keskmisel kaminahjul on see kogus 10 kg puitu 2 kg kaupa ning uus kogus lisatakse siis, kui eelmine on söestumas. Ka sauna- keriseid ei tohi üle kütta!
• Üldjuhul arvestatakse **kütmistsüklit** nii, et neli tundi köetakse ja vähemalt kaheksa tundi küttesüsteem jahtub. Massiivsete ja salvestusefeki- tiivsete ahjude jahtumisintervall on tavaliselt 20 tundi.
• **Siibrist.** Kütmise ajal peab siiber olema täie- likult avatud, et tagada piisav õhuvool suitsu ja

põlemisgaaside korstnasse liikumisel. Samu- ti peab kütmise ajal olema tagatud värske õhu juurdepääs kütmisruumi. Põlemisprotsess vajab hapnikku. Mittetäieliku põlemise tagajärjel ei teki piisavalt soojust ning eraldub rohkem kah- julikke ühendeid, sealhulgas süsinikmonooksii- di ja tahma. Need ained mitte ainult ei vähenda kütteefektiivsust, vaid on ka tervisele ohtlikud.
• **Õhuavadest.** Soovitatakse tagada üks 120 mm õhuava iga 20 ruutmeetri kohta, et õhuvool oleks piisav. Tihti arvatakse, et tuulutuspraost aknal või ukse ebatihedusest piisab õhu peale- vooluks. Vanad aknad ilmselt andsidki küllalda- selt õhku läbi, tänapäevaste akendega see nii ei toimi!
Kui küttekeha või ühenduslõõri puhastus- luukidest on näha tugevat tahumist või on tõmme juba kehavõitu, tuleb kindlasti korstna- pühkija kutsuda – seda olenemata sellest, millal korstent viimati puhastati.
Lisaks kütmisele võivad ka küttesüsteemi- de ehitamisel tehtud vead kurvalt lõppeda. Tule- ohutusnõuded on olulised juba küttesüsteemide ehitamisel. Sellel on kolm põhjust:
• otsene tulekahju oht;
• kindlustusjuhtumi korral valesti ehitatud küttesüsteem võib anda aluse kindlustussumma vähendamiseks;
• elamu müügi korral on ostjal kolm aastat aega tuvastada varjatud puuduseid ja nende maksumise müüjalt sisse nõuda.
Selleks, et hoida oma küttesüsteem korras, kutsu kord aastas, kütteperioodi alguses või lõ- pus, korstnapühkija. Teenusepakkuja valimisel lähtu tema kutsetasemest – hea kui see on vähe- malt neli.

Allikas G4S Eesti

Soolevähi sõeluuringu vastu on tänavu erakordselt suur huvi

Eestis on juba aastaid kor- raldatud sõeluuringut soolevähi ennetamiseks ja varaseks avas- tamiseks. Tänavu on uuringu vastu erakordselt suur huvi ning Põlva maakonnas on juba soo- levähi sõeluuringust osa võtnud 49% kutsututest.
Soolevähk on aina sageda- mini esinev haigus, mida diag- noositakse Eestis igal aastal ligi 1000 inimesel. Tervise Arengu Instituudi vähi sõeluuringute regi- stri andmed näitavad, et sõe- luuringu käigus leitakse pigem üles vähieelsed muutused – ligi igal 70. sõeluuringul osalejal avastati vähieelsed muutused, mida ravidest õnnestub vähki haigestumist vältida. Samas vähk avastatakse vaid ligi igal 540. osalejal. Sõeluuringu vä- liselt avastatud vähijuhud on aga tihti juba kaugele arenenud, mistõttu rõhutab Tervisekassa regulaarselt sõeluuringul osale- mise olulisust.
Sõeluuringul tasub osaleda ka siis, kui kaebused puuduvad, sest vähieelsed muutused või varajases staadiumis vähk end- dast märku ei anna.
Tervisekassa juhhib soolevä- hi varajase avastamise olulisu- sele tähelepanu ka kampaaniaga “Elav tõestus”, mille keskmesse on toodud vähktõvest paran- nud inimesed, kelle lootust- andvad ja julgustavad lood kinnitavad, et vähk on ravitav. Soolevähi sõeluuringust kutsub inimesi osa võtma Peeter Kuk, kes sai seitse aastat tagasi sõel- uuringu käigus soolevähi diag- noosi. “Julgustan kõiki kindlasti sõeluuringust osa võtma. Minul olid sõeluuringu hetkeks juba sümptomid tekkinud, ent tänu sõeluuringule oli siiski võimalik

õigeaegset ja tulemuslikku ravi saada,” sõnas Kuk.
Ka Põlva maakonna tervise- edendaja Irena Viitamees jul- gustab inimesi sõeluuringust osa võtma. “Kiidan kõiki Põlva maakonna elanikke, kes on juba soolevähi sõeluuringul osalenud ning soovitan ka kõigil teistel kutsututel seda esimesel võima- lusel teha. Uuringul osalemine on enamikel juhtudel hea viis saada meelerahu, et tervisega on kõik korras,” sõnas ta.
Tänavu on tasuta uuringule kutsutud ravikindlustatud ja ra- vikindlustamata naised ja me- hed sünniaastaga 1956, 1958, 1960, 1962 ja 1964. Soolevähi sõeluuringul osalemiseks tuleb võtta ühendust oma perearsti- keskusega ja registreerida end pereõe vastuvõtule. Vastuvõtul

antakse väljaheiteproovi võtmi- seks vajalik peitveretest kom- plekt. Proovi saab mugavalt võtta kodus ning seejärel tuleb see saata postiga laborisse. Proovi saatmise postikulu on eelnevalt tasutud. Tervisekassa kinnitab, et juhul kui peaks tekkima vaja- dus lisauuringuteks või raviks, siis ka need kulud on kaetud kõigile, sealhulgas ravikindlus- tusega inimestele.

Sõeluuringu kohta saab lisa- infot küsida oma perearstilt või Tervisekassa klienditoelt kirju- tades info@tervisekassa.ee ning helistades 669 6630. Vaata ka: https://soeluuring.ee/soolevahk

Irena Viitamees
Ennetustöö spetsialist
Põlvamaa arenduskeskus

Täiskasvanute huvitegevus spordis 2024/2025

AS Avraal spordisaal, Lao tn 5			
1.	Viis Treeningstudio OÜ, treeningud naistele, meeste, noortele	Esmaspäev kell 18.00 kangitreenn Neljapäev 18.00 ringtreening Neljapäev kell 19.10 stepaeroobika	Evelin Salandu 5331 3610 FB Viis Treeningstudio
Põlva Spordikeskus, Uus tn 3			
2.	Jõusaalitreeningud naistele *	Esmaspäev kell 18.00-20.10 Neljapäev kell 19.00-20.00	Eve Reitalu 5554 6445
3.	Hüdroobika *	Teisipäev kell 18.00-18.45	Eve Reitalu 5554 6445
4.	Terapeutiline võimlemine	Kolmapäev kell 18.00-19.00	Eve Reitalu 5554 6445
5.	Võistluskunst (JODO)	Kolmapäev kell 16.15 - 17.45	Juulia-Gabrielle Moreau +358 40130 6074 info@jodoestonia.ee
6.	Indiaca	Kolmapäev kell 18.30-20.00 Pühapäev kell 17.00 - 20.00	Timo Varik 514 1408
7.	Vesiaeroobika	Pühapäev kell 17.00 - 17.45	Reet Külaots 5563 4477
8.	Täiskasvanute ujumiskursused	Neljapäev kell 18.15-19.00 algajad Neljapäev kell 19.00 - 19.45 edasijõudnud	Kätlin Nukka 5332 6699
9.	Võrkpalliklubi Volly treeningud meestele(edasijõudnud)	Esmaspäev kell 19.00-20.30	Erko Jakobson 5664 3946
10.	Võrkpalliklubi Volly treeningud naistele(edasijõudnud)	Teisipäev kell 19.00-20.30 Neljapäev kell 19.00-20.30	Heli Sadam 5343 1019
11.	Korvpall harrastajatele *	Teisipäev kell 17.30 - 19.00 Neljapäev kell 18.00-19.00	Markus Käo 5594 5171
12.	BJJ/MMA treeningud	Teisipäev kell 18.30-19.30 Neljapäev kell 18.30-19.30	Kristjan Kangro 5698 9963
*treeninggrupp on täis			
Põlva Kool, Koolimaja tee 1 aula			
13.	Ringtreening	Esmaspäev kell 18.00-19.00	Tiina Ilves 5550 4737
14.	Kogu keha treening	Kolmapäev kell 18.00-19.00	Tiina Ilves 5550 4737
15.	Täiskasvanud hobitantsijad	Kolmapäev kell 19.00-20.00	Tiina Ilves 5550 4737
16.	CoreFit	Neljapäev kell 17.30	Eve Reitalu 5554 6445
Põlva Kool, Lina 21 võimla			
17.	Võrkpalliklubi Volly treeningud algajatele	Kolmapäev kell 17.30-19.00 naised	Erko Jakobson 5664 3946
		Kolmapäev kell 19.00-20.30 mehed	
18.	Tennis*	Teisipäev kell 20.30-22.00 Reede kell 19.30-21.00	Elo Toom 5392 3809
Põlva Päevakeskus, Uus tn 2			
19.	Võimlemine	Esmaspäev kell 9.00, 10.00,11.00 Reede kell 9.00, 10.00, 11.00	Helje Põvvat 517 7891
Vastse-Kuuste Kool			
20.	Tervisevõimlemine	Esmaspäev kell 18.00	Külli Volmer 5302 2793
Mooste Kultuurimaja			
21.	Indiaca	Teisipäev kell 18.00 - 19.30 Kolmapäev kell 19.00	Raimund Otsmaa 522 6496
22.	Lauatennis meestele ja naistele	Neljapäev kell 19.00	Margus Petersell 515 5008
23.	Tervisevõimlemine	Esmaspäev kell 19.00	Vaike Kumari 504 2466
Põlva Kultuuri- ja Huvikeskus (tantsusaali pikendus)			
24.	TAI CHI ja CHI KUNG	Teisipäev kell 18.00 - 19.30 Neljapäev kell 18.00 - 19.30	Viktor Palmet viktor@wudangkungfu.ee
Ahja Kultuurimaja			
25.	Naiste võimlemisrühm SITIKAD (emad ja lapsed)	Neljapäev kell 18.30- 20.30 Laupäev kell 9.00 - 11.00 (Spordihoones)	Maris Põkka 5656 6642
Tilsi staadionimaja jõusaal			
26.	Jõusaal	Avatud iga päev 8.30-22.00 vajalik eelnevalt registreerida	Kätlin Piirimaa 5612 2066
Laheda Spordiklubi			
27.	DARTS	Esmaspäev kell 18.00-23.00 Pubi Vana Vaksal, Jaama 63A	Davis Kostõgov 529 4002
Lättekoda, Taevaskoja küla, Taevaskoja tee 1			
28.	Kundalini jooga edasijõudnutele ja taasalustajatele	Neljapäev kell 18.00-19.30 Tercare koolituskeskuses (Põlvas) Metsa tn 1 I korrus FB lattekoda.eu/jooga	Kaja Bleive 5615 3222 kaja.bleive@gmail.com
Mammaste Discgolfipark			
29.	Discgolf	Laupäev kell 12.00 kuni suusahooaja alguseni FB Mammaste Discgolfipark	Marion Kull 5354 4927
Mammaste kõnnirajad ja suusarajad			
30.	Kõndimine ja suusatamine	Rada on huvilistele kasutamiseks sõltuvalt ilmastikuoludest ja suusaradade valmistamise võimalustest.	
MTÜ Põlva Talitsuklõja			
30.	Taliluplus	Hooaeg november - aprill. Põlva järve rannas on talvel soojak. Aeraatoriga tagatud avatud jääauk 24/7. FB Taliluplus Põlvas	Ardi Kikerman 5837 9974
SINU KEHA TERAAPIAKESKUS, Kesk 19, 3. korrus TAIBULA ruumides			
31.	Treening - selg, kõht, tuhar	Esmaspäeval kell 17.15, 18.30 Neljapäev kell 17.30 FB Mooste Trennigrupp	INFO 504 9979
Teraapiagrupp OÜ Põlvas, Tuglase 5			
32.	jõusaalitreeningud individuaalselt ja koos juhendajaga	aeg kokkuleppel FB Teraapiagrupp.com	INFO 7333 113 või 5628 4994

Orienteerumispühapäevakud 2024

Rajad alevikes ja Põlva linnas

Ajaloo	Rajameister
20. okt Vastse-Kuuste	Albert Vidder
27. okt Põlgaste	Ülar Kõrge
3. nov Tiisi	Davis Kostõgov
10. nov Himmaste	Kalle Ojasoo
17. nov Põlva	Pear Post

1. RADA pikem rada 4 km
2. RADA lühem rada 2 km
3. RADA valikrada

Rajale saab minna vabalt valitud ajal kella 11.00 – 13.00

Igal etapil 10 loosi-AUHINDA

Rõõm info: OK Põlva Kobras – tel 503 4368, klubi@okkobras.eu
https://www.okkobras.eu/ FB: https://www.fb.com/orienteerumine

acino PINEST COOP

Sporditulemused

• 27.–29. septembril toimusid Mesikäpa Hallis noormeeste **B-vanuseklassi karikavõistlused käsipallis**. 2008. aastal ja hiljem sündinud käsipallurid võtsid mõõtu kaheksa võistkonna arvestuses. Karikavõistlused lõppesid Põlva noormeeste jaoks hõbedaselt. Finaalis pidi Põlva Spordikooli võistkond tunnistama HC Viimsi nappi paremust.

Tubli 2. koht võideti koosseisus: Joonas Leis, Henri Haabma, Ron Jakob Pruss, Kermo Kuklase, Trevor Leesalu, Eke Varusk, Oskar Härmits, Tim Külla, Martin Koppel, Kevin Piir, Karlis Ilus, Gabriel Haabma, Rainet Vool, Miika Markus Laine, Johannes Kübard. Treeneriks Henri Sillaste.

Turniiri parimaks mängijaks valiti Kermo Kuklase, Põlva SK parimaks mängijaks tunnistati Martin Koppel.

• 12.–13. oktoobril toimusid Mesikäpa Hallis **noormeeste A-vanuseklassi karikavõistlused käsipallis**. 2006. aastal ja hiljem sündinud poisid konkureerisid 4 meeskonna arvestuses. Turniiri kokkuvõttes saavutas Põlva Spordikooli meeskond kodusaaalis 2. koha.

Hõbemedalid võideti koosseisus: Karlis Kalk, Egert Land, Rasmus Villako, Ardi Hindrikson, Egert Sing, Jass Einassoo, Sven Byron Mitt, Romet Viljus, Aron Oberg, Kermo Kuklase, Airon Saarna, Roven Piho, Sander Raud, Kevin Piir, Tim Külla, Eke Varusk. Treeneriks Rein Suvi. Võistkonna parimaks mängijaks valiti Karlis Kalk.

• Maadlejad osalesid Lätis, Cesises **Paula Budovka mälestusvõistlustel**, kus konkureerisid noored 6 riigist. Oma kehakaalus võitis kuldmedali Rain Tigas, hõbeda Tristan Leppik ja pronksi Kaspar Kõrt. Kaspar Padumäe tuli 4. kohale, Loore-Eliise Kõrt 5. kohale ja Jan-Rasmus Käis 7. kohale (pildil).

• Võrus toimunud **vabamaadluse lastekarika 5. etapil** võitsid kuldmedali Reno Haidak ja Richard Pukša, hõbemedali Cristo Mölder ja Martin Špilik ning pronksmedali Reino Oissaar. Maadlejate treener on Elar Hani.

• **Eesti meistrivõistlused orienteerumises pikal rajal** toimusid Valgamaal Soontagal. M16 klassis tuli Karl-Mattias Juhkam 5. kohale ja Hugo Georg Jürison 6. kohale. M18 klassis võitis kuldmedali Karel Jung. N16 klassis võitis pronksmedali Johanna Oras, 5. kohale tuli Helena Hakk ja 6. kohale Maarja Oras. Orienteerujate treener on Nikolai Järveoja.

Põlva Spordikool

Põlva orienteerumisteisipäevakud 2024

Põlva orienteerumisteisipäevakute 49. hooajal osales keskmiselt igal etapil 237 orienteerujat. Vähemalt ühel korral külastas meie teisipäevakut 838 inimest.

Enim osalejaid – 307, oli 21. mail Mesikäpäl toimunud 7. etapil. Kõigil 25 päevakul osales 15 orienteerujat.

Kõige populaarsemad klassid ja rajad olid: VIP lihtne (100 erinevat inimest), M21E (92) ja VIP tehniline (71) klass. VIP radadel võisid startida kõik soovijad, olenemata eest ja soost. Kes kindlat rada ei soovinud valida, võisid osaleda valikurajal.

Noored orienteerujad

Korraldajate meeskonnas tegutses juhina Priit Nurmoja ja abistas Katrin Viilu. Kaartide ettevalmistamise eest hoolitses Koit Kolsar. Rajameistri ametit pidasid 23 inimest: Erkki Lepik, Arti Albert, Kalle Ojasoo, Ahti Bleive, Rasmus Kruusa, Kristjan Leiger, Maret Vaher, Alar Assor, Tarmo Vist, Erko Jakobson, Markus Juhkam, Samuel Kolsar, Silver Rebenits, Kaarel-Hendrik Zernant, Kaido Hallik, Madli-Johanna Maidla, Villem Piirimäe, Anete Saar, Siim Vanahans, Kaarel Kure, Martin Simpson, Lauri Leppik, Karel Jung.

Kõigil 25 päevakul oli osalejaid 14 ja nemad said Lõuna-Eesti Postimehe kvartalitellimusega kinkekaardi: Ago Käis (M70) Kobras, Aili Laanjõe (N65) Kobras, Kalev Liiv (M21E) Tartu, Oliver Ojasoo (M21A) Kobras, Martin Tõrra (M80) Kobras, Märt Väli (M14) Kobras, Tarmo Haljak (M65) Kõlleste NK/KT, Marit Attonen-Sibul (VIP-Tehniline) Põlva Kaitseliit, Ülar Kõrge (M60) Kobras, Mati Külaase (M75) Võru, Rudolf Mürk (M80) Võru, Madis Osjamets (M21E) Saue Tammed, Jaanus Sibul (M50) Põlva Kaitseliit, Ilo Suurmets (M21E) Kobras.

Lisaks liikumisrõõmule metsas kaardi ja kompassiga, soovisid paljud osalejad näha ennast ka paremusjärjestuses valitud

Koit Kolsar

rajal ja klassis. Hooaja koondarvestusse läks arvesse 22. etappi, etapi esikoht andis 50 punkti, II koht 40 punkti, III koht 35 punkti, 4. koht 32 punkti, 5. koht 31 punkti jne.

Hooaja lõpetamisel, 20. oktoobril Vastse-Kuustes autasustati kolme esimest, kes osalesid vähemalt pooltel etappidel.

Nikolai Järveoja

OK Põlva Kobras

Autori fotod

Lootose noortevõistkonnad tõmbasid hooajale joone alla

Oktoobrikuuga lõppesid Lootose noortele jalgpalluritele 2024. a. Eesti noortemeistrivõistlused.

Klubi osales meistrivõistlustel kaheksa noortevõistkonnaga – poiste U16, U13, U12 (2 võistkonda), U11, U9 ja tüdrukute U16 ja U12 vanuseklassides. Ühtekokku jooksis Põlvamaa jalgpalliklubi värvides sellel hooajal jalgpallimurule 92 poissi ja 30 tüdrukut.

Fotol: neidude U16 võistkond

Lootose meeskond tuli III liiga võitjaks

13. oktoobril lõppes hooaeg eesti jalgpallimeistrivõistluste III liiga lõunatsoonis. Põlva FC Lootose meeskond alistas viimase vooru mängus Andre Kukke 89. minuti väravast Tartu FC Interi 1:0 ja tuli klubi 30. aastase ajaloo jooksul esimest korda III liiga võitjaks. 18 kohtumisest võideti 14, viigistati 1 ja kaotati 3, väravate vahe 73:29.

Võistkonna suurim väravakütt, 20 väravat löönud Temari Nuuma, oli ühtlasi kogu lõunatsooni resultatiivseim mängija. Lõunatsoo-

hooaeg kujunes noortele edukaks, kahes vanuseklassis jõuti medalikolmikusse. Tüdrukute U16 Esiliigas (osales 6 võistkonda) teenisid Lootose neid III koha. Võistkonna eest lõi parimana 20 väravat Anette Oidekivi.

Sama vanade noormeeste arvestuses mängis Lootos II liigas ja kaheksa võistkonna konkurents saavutati samuti kolmas koht. Võistkonna suurim väravakütt oli 17 väravat löönud Hendrik Tuul.

U13 vanusegrupis osales 10 võistkonda. Siin tuli Lootose noortel 16 mänguga ühe võidu ja viigi kõrvale vastu võtta 14 kaotust. Nooremates vanuseklassides tabeleid ega väravalööjate arvestust ei peetud.

Võistkondasid juhendasid Avo Jakovits, Kaido-Meinhard Kukli, Kristin Kukli, Indrek Käo, Ave-Lii Laas ja Temari Nuuma, Lootose noori toetasid:

nis mängis kokku 10 meeskonda (info: <https://jalgpall.ee/voistlused/4/liigad>).

Meeskond mängis koosseisus: Oliver Berg, Valeri Dobrovolski, Karl-Kristofer Hirno, Aleksandr Jerotski, Jürgen Juks, Sharib Khan, Maik Kolats, Tauri Kolk, Andre Kukke, Roomet Kõiv (vv), Karel Mattias Kösler, Markus Lina, Henri Loeg (vv), Vladislav Mihnovištš, Rasmus Mathias Mõttus, Markus Mäeots, Temari Nuuma, Kert Preeden (k), Kristjan Pundonen, Priit Rahuelu, Kerdo Roodes, Miko Saarniit, Risto Saarniit, Tambet Toim, Kaspar Tühis, Elon Holger Vaab, Martin Vahtra, Markus Villako (vv) ja Helander Vist.

Peatreener Avo Jakovits, esindaja Jürgen Juks, suurtoetaja Taavi Tobreluts.

Lootos tänab: A Le Coq, Coop Põlva, Charlot, HTT, Kultuurkapital, Lõunapagarid, Nike, Pirmastu, Põlva Haigla, Põlva vald, Räpina Paberivabrik, Sportreklam, Tartal Grupp, Värskla Originaal j.p.

Foto: Indrek Illus

JK Lootos

Põlva kultuurikeskuses:

R 1. november kell 19.00 „TOMS RUDZINSKIS QUARTET“. Põlva Jazziklubi.

Koosseis: Toms Rudzinskis (Läti, saksofonid, helilooming), Tarek Yamani (Liibanon/Saksamaa, klaver), Igor Spallati (Itaalia/Saksamaa, bass) ja Ivars Arutyunyan (Läti, trummid). Lisaks Läti saksofonistile ja heliloojale Toms Rudzinskisele kuuleb bändis maailmakuulsat Liibanoni jazzi teerajajat Tarek Yamani klaveril ning Berliini jazzivaldkonna tippe, itaalia kontrabassimängijat Igor Spallatit ja silmapaistvat läti trummarit Ivars Arutyunyani. Eesti Jazzliidu kontsertprogrammi toetavad Kultuuriministeerium ja Kultuurikapital. Avatud baar. Laua broneerimine: kultuur@kultuurikeskus.ee / tel: 52 173 33 Pilet 8 € müügil Fientas ja kohapeal.

K 6. november kell 13.00 noortelavastus „#KAOTAMINDÄ-RA“. VAT Teater

Jäljetult kaob 7-aastane Karl. Aastaid hiljem ilmub ta ühtäkki jälle välja, kuid perekonna röömu varjutavad mitmed murettekitavad küsimused. Kus oli Karl kõik need aastad? Mida on ta pidanud üle elama? Kes on tema kadumises süüdi? Kas Karl on suuteline jätkama elu normaalse teismelisena? Karli juhtumiga tegelevad uurija ja psühholoog jõuavad juhtlõngade abil interneti pahupoolele. Neid hakkab närima küsimus, kas Karli näol on tegemist ohvri või hoopis segaduste põhjustajaga. Etendus ühes vaatuses kestusega 1 tund 20 minutit. Sobilik al 12. eluaastast. Autor: Kristiina Jalasto / Osades: Loore Aaslav-Kaasik, Helena Merzin, Roland Laos, Rauno Kaibiai- nen ja Meelis Põdersoo. Pilet: 18€ / 14€ müügil Piletimaailmas. * Grupibroneeringud eva@vatteater.ee või tel. 506 4169

E 11. november kell 19.00 stand-up „TÖNIS JA KAIT“. Mida meie stand-up’ist oodata? Kindlasti mitte elu mõtet. Ilusat laulmist? Seda ei juhtu ka. Powerpointi esitlust ei tule ja ühtegi hääletamist ka ei toimu. Ideaalses maailmas treenime teie kõhulihaseid kasutades selleks ainult sõnu. Jah, hästi maagiline värk. Justkui segu mustkunstist ja trennist. Hoole ja armastusega tehtud. Et endal oleks lõbus ja teil ka. Kohtume saalis! Laval: Tõnis Niinemets ja Kait Kall Kestvus ca 90 minutit. Pilet: 25€ / 20€ müügil Fientas.

N 14. november kell 19.00 VANEMUISE SÜMFOONIAOR-KESTER, HANS CHRISTIAN AAVIK (viul), dirigent RISTO JOOST

Kavas Heino Eller (1887-1970) „Pidulik avamäng“, Felix Mendelssohn Bartholdy (1809–1847) Viulikontsert nr 2, Johannes Brahms (1833–1897) Sümfoonia nr 1. Solist Hans Christian Aavik on üks väljapaistvamaid Eesti viul- dajaid, kes on järgnevatel hooaegadel tihe küllaline Skandinaavia tipporkestrite ees. Risto Joost on alates 2020. aasta sügisest Vane- muise teatri muusikajuht ja peadirigent, 2009. aastast Rahvusooper Estonia koosseisuline dirigent. Pilet: 12€–25€ Fientast ja Piletilevist.

L 16. november kell 18.00 FESTIVAL KAAMOS- Puhkpillieri! Pimedal ja süngel kaamoseajal toimub taas helge ja rõõmus muusi- kafestival „Kaamos“, mis sel korral kannab alapealkirja „puhkpilli eri“ Festivalil esinejad on kõik seotud puhkpillimuusikaga ja erili- sed. Lavale astuvad Multifunk, Tomahawck Brothers, Chilss Brass, Karmid Torud ja Estradiraadio. Lisaks väiksemad üllatusesinejad undergroundis. Pilet: 25€ Fienta eelmüügist, 35€ kohapeal

P 17. november kell 17.00 “PUHKEÕHTU”. Klubi Kuukiire tantsuõhtu.

Pilet: 7€ / Klubi liikmele 5€ müügil kohapeal

N 21. november kell 12.00 lastelavastus „VAI-VAI VAENE VARGAMÄE“. Ugala Teater

„Vai-vai vaene Vargamäe“ on muusikaline rännak läbi värvide, nalja ja pisarate. Aga mis põhiline – iga laps teab, ka kõige väiksemgi, et meie elupäevadel pole mingit mõtet, kui puudub armastus. Kallista- ge ja laske end kallistada. Siis ei lähe ilm hukka. Etendus kahes vaatuses, sobib kõigile lastele, kes väikese nalja kõr- val ei karda ka niutsukest nukrust. Lavastus kõigile alates 7. elu- aastast. Dramatiseerija ja lavastaja: Urmas Lennuk. Osades: Rait Õunapuu, Tarvo Vridolin, Kata-Riina Luide (küllalisena) või Merle Liinsoo, Adeele Jaago või Ilo-Ann Saarepera, Ringo Ramul, Andres Tabun ja Vilma Luik. Pilet: 16€ / 8€ müügil Piletimaailmas. * Grupibroneeringud: kassa@ugala.ee või tel +372 433 0777.

L 30. november kell 19.00 STUDIO WAYNE MCGREGOR (Ing- lismaa) BALLETT „UniVerse: A Dark Crystal Odyssey“. Lavas- taja Wayne McGregor.VÄLJA MÜÜDUD!

Briti Kuningliku Balleti (The Royal Ballet in London) koreograaf ning omanimelise stuudio kunstiline juht WAYNE MCGREGOR on tantsumailma staarlavastaja ja koreograaf. McGregori lavastajatöö on muljetavaldav. Ta on lavastanud oma tru- pile üle 30 teose (sh siis viimane etendus „Universe: A Dark Crystal Odyssey“) ning üle 20 teose The Royal Ballet’ile Londonis. Samuti loob ta regulaarselt uusi teoseid maailma juhtivatele balletiteatritele, sh Kanada National Ballet, La Scala, Opera de Paris, Bayerisches Staatsballett München, Ameerika Balletiteater, San Francisco ballett, Stuttgarti ballett, New York City Ballet jt.

*Esinejad aitab Põlvasse tuua Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 ja Eesti Kultuurikapital.

*Piletilevi müügikohad Põlvas asuvad: MAKSIMARKET, SEL- VER, CIRCLE K.

Lisainfo: kultuurikeskus.ee / tel: 521 7333.

Kinokava

Reede, 1. november

Kell 17.30 „200% HUNT“. Animatsioon

Kell 19.30 „KELLY: KELLEGI TEISE UNISTUS“. Dokumentaal

Pühapäev, 3. november

Kell 16.00 „200% HUNT“. Animatsioon

Kell 18.00 „KELLY: KELLEGI TEISE UNISTUS“. Dokumentaal

Neljapäev, 7. november

Kell 17.30 „200% HUNT“. Animatsioon

Kell 19.30 „KELLY: KELLEGI TEISE UNISTUS“. Dokumentaal

Pühapäev, 10. november

Kell 18.00 „PROTSEDUUR“. Draama, Õudus

Teisipäev, 12. november

Kell 18.00 „PROTSEDUUR“. Draama, Õudus

Kolmapäev, 13. november

Kell 18.00 „PROTSEDUUR“. Draama, Õudus

Reede, 15. november

Kell 17.30 „DIPLODOCUS: TILLUKE DINOSAURUS“. Anima

Kell 19.30 „GLADIAATOR II“. Draama, Märul, Seiklus

Esmaspäev, 18. november

Kell 17.30 „DIPLODOCUS: TILLUKE DINOSAURUS“. Anima

Kell 19.30 „GLADIAATOR II“. Draama, Märul, Seiklus

Teisipäev, 19. november

Kell 17.30 „DIPLODOCUS: TILLUKE DINOSAURUS“. Anima

Kell 19.30 „GLADIAATOR II“. Draama, Märul, Seiklus

Pühapäev, 24. november

Kell 18.00 „LEE: FOTOLE JÄÄDVUSTATUD TÕDE“. Draama

Esmaspäev, 25. november

Kell 18.00 „LEE: FOTOLE JÄÄDVUSTATUD TÕDE“. Draama

Kolmapäev, 27. november

Kell 18.00 „LEE: FOTOLE JÄÄDVUSTATUD TÕDE“. Draama,

Kinopiletid 5 €, sooduspilet (õpilased, üliõpilased ja pensionärid vastava do- kumendi esitamisel) 3.50 €.

Ahjal

R 1. novembril kell 21.00 Halloweeni õhtu

N 7. novembril kell 10.00 Mudilaste hommik

Vastse-Kuustes

T 29. oktoobril kell 18.00 Käsitöötuba. Taaskasutus. Juhendaja Heli Henn. Osavõtumaks 4 eurot

N 31. oktoobril kell 19.15 Kokkamine Kõivokõstõga. Valmib juurvilja hoidis „Ukraina“. Kaasa keeratava kaanega 0,5 lt purk. Osalustasu 3 eurot

L 9. novembril Mardilapäev. Oodake külla mardisante!

T 12. novembril kell 18 Käsitöötuba. Taaskasutus. Valmistume advendiks. Info kodulehelt www.vkk.ee Osavõtutasu 4 eurot.

R 15. novembril kell 19 Kinoõhtu. Film „Vari“

Tartu 1894, vaimuhaigla. Tulevane Eesti suur poet Juhan Liiv põeb skisofreeniat ja jälitusmaaniat. Tema isamaal, millest ta laul- da tahab, toimub venestamine, millega on lämmatatud eestlaste vabaduspüüded. Liiv läheb vanematekoju Alatskivile, et tervist kosutada, kuid satub hoopis kummalise mõrvaloo keskele. Liiv ei lepi sellega, et mõrva eest võetakse kinni süütu mees ja ta otsustab uurimisse sekkuda. Ja maksab selle eest peaaegu oma eluga. „Vari“ toob esmakordselt Eestis kinolinale Juhan Liivi tegelaskuju ja näi- tab teda ootamatu vaatenurga alt. Kinopilet 6 ja 5 eurot

R 22. novembril kell 19. Teatriõhtu. Küläs LendTeater etendu- sega „ Linnavahejutud“. Pääse 10 eurot

E 25. novembril Kadripäeval oodake õhtul külla kadrisid!

T 26. novembril kell 17.30 Käsitöötuba. Taaskasutus. Valmis- tume advendiks. Info kodulehelt www.vkk.ee Osavõtutasu 4 eurot

N 28. novembril kell 19.00 Kokkamisõhtu Kõivokõstõ naiste- ga. Kõpsetis lapsepõlvest, Seakõrvad! Osalustasu 3 eurot.

Elteade eakatele!

Eakate jõulupidu toimub Vastse-Kuustes 7. detsembril, kell 12

Mängivad muusikuid Heino Tartes ja Sõbrad, saate vaadata must- kunsti. Peole palume end registreerida 2. detsembriks k.a. tel.5693 7848.

Jälgige ja vaadake meie sündmusi kultuurimaja vkk.ee kodulehel, Facebooki lehel ja kuulutuste tulpadelt.

Vastse-Kuuste kogukonnamajas

P 3. novembril kell 14 naisteklubi Kolmapäev koolitusruumis

maalimise töötuba. Ulla Preedeni juhendamisel valmib üks väike ja värviline – sinu isiklik akrüülmaal lõuendil. Osalustasu 10 eurot. Registreeri end tel 501 3954 kuni 31.10.2024.

P 10. novembril kell 14 õppekõõgis toidukoolitus. Tervislikust toitumisest räägib ning põnevate ja tervislike toitude valmistamist juhendab toitumisinõustaja Liilia Raik. Osalustasu 10 eurot. Re- gistreeri end tel 501 3954 kuni 07.11.2024.

N 14. novembril kell 18.30 Tauri Tallermaa mälutreeningu koolitus „Tähelepanu ja mälu“. Maailm ümberringi muutunud viimaste aastakümnetega suureks infomüraks ja meie peame selle sees suutma teha õigeid valikuid ning otsuseid. Koolitusel pakub mälutreener Tauri Tallermaa sobivaid seletusi ja nõuandeid tähele- panu parandamiseks ja vajaliku info meeldejätmiseks. Osalustasu 10 eurot. Registreeri end tel 501 3954 kuni 13.11.2024.

Maalimise töötoa korraldamist toetab Eesti Kultuurkapitali Põlva- maa ekspertgrupp, koolituste korraldamist toetab Põlva vald.

Põlva Muusikakoolis

K 30.10.2024 kell 18 Kontsert. Kai Kallastu (sopran), Andrus Kallastu (klaver). Kõlavad Schumanni laulusari “Naise elu ja armastus” ning Richard Wagneri Wesendoncki laulud. Kestus 1 tund. Pilet 7€ / 5€ eurot tund enne algust kohapeal.

Sopran Kai Kallastu on esinenud kammerlaulja, suurvormis- olisti ning muusikateatriartistina erinevates kollektiivides. Tema repertuaar hõlmab teoseid renessansist nüüdismuusikani ning ta on olnud mitmete heliloojate eksperimentaalsete vokaalteoste es- maesitaja. Intensiivne loominguline töö seob teda oma abikaasa helilooja ja dirigendi Andrus Kallastuga, kellega koos ta on esita- nud kümneid vokaalkavu.

Helilooja ja dirigent Andrus Kallastu (1967) õppis Tallinna Konservatooriumis (praegune Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia) ning Sibeliuse Akadeemias ning tegutseb alates aastast 2000 vaba- kutselisena. Mitmed Kallastu teosed kõnelevad huvist muusika ja erinevate kunstiliikide ühendamise ning performance’i vastu. Kal- lastu huvi interpreedi ja projektide kunstilise juhina on seotud tihti muusikateatriga. Lisaks traditsioonilisele muusikateatritegevusele on tema eesmärgiks arendada muusikateatri spetsiifilisi valdkondi: müsteeriumilaadset kiriklikku kompositsiooni ning visualiseeritud kontserti.

Kontsert toimub koostöös: Eesti Kultuurkapital, Pärnu linn, Pärnu Eliisabeti kogudus, Pärnu Loomeliit, Põlva Muusikakool, Pärnu Ooper.

Moostes

1.-30. novembril galeriis Aili ja Liisa Vassili kunstitööde näitus. Tasuta.

L 2. november kell 11.00 suures saalis Lauatenniseturniir õpilastele. Sissepääs tagumisest uksest. Info ja registreerimine 515 5008, Margus Petersell

L 9. novembril kell 11. 00 väikeses saalis Kadripäevapäeva eel- ne teabetuba ja degustatsioon. Tarmere tatra ja kanepi toodete tut- vustamine. Saate teada kuidas valmib kanepiõli looduskosmeetika (kreemid, õliparfüümid) kanepikama, tatrabelbed, kanepi ja tatra pasta. Maitsta saab kanepi- ja tatrakama, kanepi näkileiba koos ka- nepivõiga ja joome teed. On ka toodete ostmise võimalus. Info ja registreerimine: t. 516 0656, Maret Aruoja

T 12. novembril kell 10.00 Õpituba õpilastele. Juhendaja Elen Tamm.

Mooste Folgikojas

K 6. novembril kell 19.00 Kupleeõhtu Peeter Kaljumäega.

K 13. novembril kell 19.00 “Kalevipojad - Made in Finland!”

Vana Baskini Teater. Mängivad: Jan Uuspõld, Indrek Taalmaa, Ott Sepp. See on komöödia, milles reaalelu tragöödia, naabrimehelik huumor ja optimistlik eestlus moodustavad ühes säriseva terviku. Enne kui Soome tööle lähed, vaata ära see näidend! Ja äkki pärast ei lähegi, või kui ikka lähed, siis palju targemana. Piletid Piletile- vis.

L 16. novembril kell 19.00 Tantsuõhtu ansambliga Eesti Gun ja Liisa. Laudade broneerimine 5198 2376 või folgikoda@moos- temois.ee

N 28. novembril kell 19.00 Kinoteatri stand-up õhtu “Vaimne tervis on nagu porgand!” Aasta esimeses pooles Lõuna-Eestit vapustanud vaimse tervise teemaline stand-up. Piletid Piletilevis ja kinoteater.ee

R 20. detsembril kell 19.00 Jõulukontsert Liis Lemsalu, Eleryn Tiidu ja Ott Leplandiga. Piletid Piletilevis.

P 29. detsembril kell 19.00 ABBA Chique (UK) – “Happy New Year” - Suur aastavahetuse kontsert. Publiku suurel soovil kü- lastab aasta lõpus Eestit uue kavaga taas maailmakuulsa ansambli ABBA tribüütbänd ABBA Chique. Piletid Piletilevis.

Vana-Koiolas

T 5. ja 19. novembril klassikalise massaaži seansid – massöör Margit Õkva

N 7. novembril kell 18.00 Hingedeaja laulu- ja mõtisklusõhtu ÕHTUVARJUD Margiti ja Bibiga. Tasuta.

P 17. novembril kell 16.00 Teatriõhtu: “Kirvega kurge püüd- mas”, näitetrupilt Poolvillased Viljandimaalt. Etendus kahes vaatu- ses, vaheajal kohv ja kook! Broneeri koht teatrisaalis: 5809 9910 Bibi; koiolarahvamaja@polva.ee, Pilet 10€

P 24. novembril kell 16.00 “Hakkame santima”: KADRİÕHTU koos Eesti Rahvapärimuse Kooliga; Tuletame koos meelde kadri- kombestiku! Tule koos pere, naabrite ja sõpradega! Katame ühise peolaua. Kohv ja tee valmivad rahvamajas. Rohkem infot: 5809 9910 Bibi. Osalus PRII!

R 29. novembril kell 18.00 - 19.30 Jõulupärja meisterdamise õpi- tuba, juhendaja Anna Koltša. Õpituppa registreerimine: 5809 9910; koiolarahvamaja@polva.ee; Osaluspanus 15€

• Iganädalaselt kogunevad rahvamajas naisansambel Laululust ja akordionistide ansambel ning eelregistreerimisega pakutakse ka mo- biilset meeste juuksuriteenust.

Rohkem infot rahvamajas toimuva kohta: <https://www.facebook.com/vanakoiojarahvamaja>

Õnnitleme
väarikaid
juubilare!

NOVEMBER 2024

97
Helgi Kottisse
Sääsaare küla

95
Alexandra Ivanova
Mooste alevik

Linda Lang
Põlva linn

94
Armi Paulus
Põlva linn

Pärja Orti
Põlva linn

Maimu Raha
Suurküla

Silvia Kiik
Põlva linn

93
Vilma Potter
Rosma küla

92
Miia-Susanna Varend
Tromsi küla

91
Juta Süld
Rasina küla

90
Helga Laine
Partsi küla

Olga Keerd
Põlva linn

Lia-Mare Turi
Põlva linn

Pavel Kuzilov
Puuri küla

Heldur Otsing
Põlva linn

85
Maie Raag
Partsi küla

Viiva Vösoberg
Põlva linn

Aime Saar
Põlva linn

Leho Tigasson
Põlva linn

Virgu Mõtsla
Lahe küla

Helgi Saksing
Soesaare küla

80
Ott Karu
Ahja alevik

Linda Leega
Põlva linn

Juta Mahla
Põlva linn

Ennu Kopli
Põlva linn

Taimi Helbre
Põlva linn

Taimi Musta
Kosova küla

Loreida Jõerand
Mooste alevik

Tiiu Parts
Vastse-Kuuste alevik

Aino Marga
Padari küla

Linda Paalmamm
Põlva linn

Helju Soo
Kärja küla

75
Kalju Valli
Meemaste küla

Rolf Laanjõe
Holvandi küla

Olek Salonen
Mooste alevik

Aimar Soopalu
Põlva linn

Tiiu Änilane
Partsi küla

Arne Sillakivi
Põlva linn

Elvi Trumsi
Põlva linn

Rein Kruus
Logina küla

Detsembrikuu juubilarid,
kes ei soovi äramärkimist
ajalehes, palume sellest
teada anda hiljemalt
15. novembrikuu
tel 5919 2345

Elga Vahi
1929-2024
Harri Randma
1930-2024
Hilja Kutsch
1933-2024

Arved Sau
1938-2024
Maret Maasik
1939-2024
Väino Kõrts
1939-2024

Jaak Simso
1943-2024
Väino Paal
1943-2024
Imbi Haagivang
1945-2024

Arnold Rüütl
1945-2024
Katrin Kikkas
1953-2024
Agu Labi
1958-2024

Ilmar Ilves
1971-2024
Anne Niinepuu
1978-2024

Mammaste küla
üldkoosolek

toimub 30. oktoobril kell 18.00
vallamajas Keldrikaela tee 2, Mammaste.

Päevakorras:

1. Mammaste küla arengukava 2022-2030
2. Külavanema valimine perioodiks 2024-2027
3. Mõttetalgud küla edasistest tegevustest ja suundadest

Info tarmo.kirotar@gmail.com

Kiuma küla ja MTÜ Püsi
üldkoosolek
17. novembril kell 17.00
Kiuma rahvamajas

Päevakorras:

1. Arengukava koostamine
 2. MTÜ Püsi liikmelisus
 3. Arutelu tulevaste tegemiste üle
 4. Jooksvad küsimused
- Info 5357 9366

Müüa
liiva, kruusa,
killustikku ja
mulda,
koos veoga.
Tee hõõveldamine.

Tel 5192 2327

Küttepuid,
pelleti ja briketi müük
üle Eesti
www.puu24.ee
või helista
520 0093, 600 0136

Head külaseltsi liikmed
ja Peri kogukond!

MTÜ Peri Külaselts üldkoosolek
toimub 19. novembril kell 18:30
Peri külakeskuses.

Päevakorras:

- *2023. aasta majandusaasta aruande kinnitamine
- *ülevaade tehtust/edasised plaanid
- *vallaesinduse sõnavõtt
- *uute liikmete vastuvõtt
- *tähistame viiendat tegevusaastat

Laarox
OÜ

ostab
metsa- ja
põllumaad.

Pakume
parimat
hinda.

Telefon
552 7322

SINU KEHA TERAAPIAKESKUS JA JALATERAAPIA KUTSUVA
SIND OSALEMA

JALGADE TERVISE
INFOPÄEVAL

EKSKLUSIIVNE VÕIMALUS! LEKTORINA ESINEB
VERESOONTEKIRURG DR. V. PALMISTE!

KUUPÄEV: 29.10.2024

AEK: 16:00

KOHT: TAIBULA, PÕLVA, KESK 19, III KORRUS

TEEMAD: VEENILAIENDID, LÜMFITERAAPIA, JALGADE HOOLDUS
OSALUSPANUS 5.-
REGISTREERIMINE JA LISAINFO +372 5694 7475 VÕI +372 504 9979

28.11 kell 19
Moostes

PEASILE
ESTILEE
KINOTEATER
STAND-UP OHTU
VAIMNE
TERVIS
ON NAGU
PORGAND

PÕLVA KULTUURI -
JA HUVIKESKUSES

16.11.2024
Üksed 18.00

Pilet 25€ Fienta.com
Üksel 35€

The Tomahawck
Brothers Multifunk
CHILLS. KarmidTorud
Estraadiraadio ja
Kaire vilgats

ÜLLATUSESINEJAD KULTUURIKESKUSE
UNDERGROUNDIS

Valla elanike arv seisuga 01.10.2024
mehi 6505; naisi 6713
kokku 13218

Ajavahemikul 19.09.2024 – 16.10.2024
sündis Põlva vallas 4 tüdrukut ja 2 poissi.
Septembris sündis 4 beebit ning nendest
2 elab Põlva linnas, 1 Himmaste külas ja
1 Puuri külas. Oktoobris sündis 2 beebit
ning nendest 1 elab Joosu külas ja
1 Põlva linnas

Põlva Teataja

Toimetust ootab kaastöid ja reklaame
iga kuu 10. kuupäevaks e-posti
aadressil ajaleht@polva.ee.
Trükiarv: 6700 eksemplari
Kojukanne: Omniva
Trükk: Kroonpress AS
Põlva Vallavalitsuse infotelefonid:
799 9470; 5883 6907

PÕLVA KULTUURIKESKUS

14
NOVEMBER
19:00

VANEMUISE
SÜMFOONIAORKESTER
DIRIGENT
RISTO JOOST
VIUL
HANS CHRISTIAN AAVIK

Felix Mendelssohn Viulikoncert nr 2 / Johannes Brahms Sümfoonia nr 1
Heino Eller "Põlvalik avang"

www.kultuurikeskus.ee

fienta - piletilevi

Sügispidu sõpradega

Tantsutavad Irena ja Ivar
Hansen

22. november kell 19.00
Himmaste külakeskuses.

Laudadega pidu, kohvi ja
kringel on laual, kõik muu
võta ise kaasa.
Broneerimine tel: 53949223

Õhtut juhhib Reet Külaots

Pilet 10 eurot

MTÜ Himmaste

"Jakob Hurda jälgedes"

projekti rahastab Euroopa solidaarsuskorpus